

Гласник

ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

БРОЈ 22 ГОДИНА VI БЕОГРАД, април 2011.

www.ingkomora.rs

ГЛАСНИК ИЗЛАЗИ СВАКА ТРИ МЕСЕЦА

КРУПАН ПЛАН

**ЛИЦЕНЦИРАНИ
ИНЖЕЊЕРИ
ЗА ЕНЕРГЕТСКУ
ЕФИКАСНОСТ**

странице: 16-17

ДОКУМЕНТИ

**ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА
И
ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН
ЗА 2011. ГОДИНУ**

страница: 23-28

ПРОПИСИ

**НЕИМАРИ СЕ
НАЈЧЕШЋЕ
ПОВРЕЂУЈУ
НА РАДУ**

странице: 44-45

Reklamni sadržaj objavljen u papirnom izdanju

**ПРОФЕСОР ДР ДРАГОСЛАВ ШУМАРАЦ,
ПРЕДСЕДНИК ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ**

Нови Сад и Ниш, ускоро, у сопственом простору

Поштовани чланови Коморе, драге колегинице и колеге,

Инжењерска комора Србије се септембра 2010. уселила у сопствену кућу, коначно решавајући „кров над главом“. Међутим, и приликом усељавања, али и у многим другим приликама, најављивали смо као нашу дугорочну стратегију – децентрализацију наше организације и побољшавање материјалних услова рада за све сегменте Коморе. Зато са посебним поносом најављујем да смо се „одлучно“ ангажовали на прибављању понуда за набавку пословног простора регионалних центара у Новом Саду и Нишу, о чему ћемо комплетно чланство благовремено и детаљно информисати преко сајта www.ingkomora.rs и наравно у наредним бројевима „Гласника“.

А сада неколико најзначајнијих догађаја и дешавања у протеклом тромесечју о којима ћете моћи да читате у овом броју „Гласника“.

Почетком године, почело је полагање стручних испита за координаторе за безбедност и здравље на раду у фази израде пројекта и координаторе за безбедност и здравље на раду у фази извођења грађевинских радова при Министарству рада и социјалне политике, односно Управи за безбедност и здравље на раду. Наиме, за координаторе за израду пројекта за безбедност на раду потребна је лиценца Инжењерске коморе Србије. Ово је још један доказ да и друга министарства имају поверење у нашу Комору, поред ресорног Министарства животне средине, рударства и просторног планирања. Добра сарадња са Управом за безбедност на раду, и посебно директорком Вером Божић Трефалт, довела је до тога да се траже наше лиценце, а поред тога прихватио сам да учествујем у комисијама за стручни испит при Министарству рада и социјалне политике. Текст о организацији и полагању стручних испита за координаторе за безбедност на раду написала је Вера Божић Трефалт.

У петак 18. фебруара 2011. године у Свечаној сали Факултета техничких наука Новосадског универзитета одржан је семинар на тему „Болоњски процес и лиценце инжењера у Србији“ на коме сам, као председник Коморе, одржао презентацију „Стручни испит и лиценце инжењера у Србији“. Презентацијом су биле дефинисане могућности Коморе у складу са важећим законима, али и спремност Коморе да помогне и учествује у раду Националног савета за високо образовање.

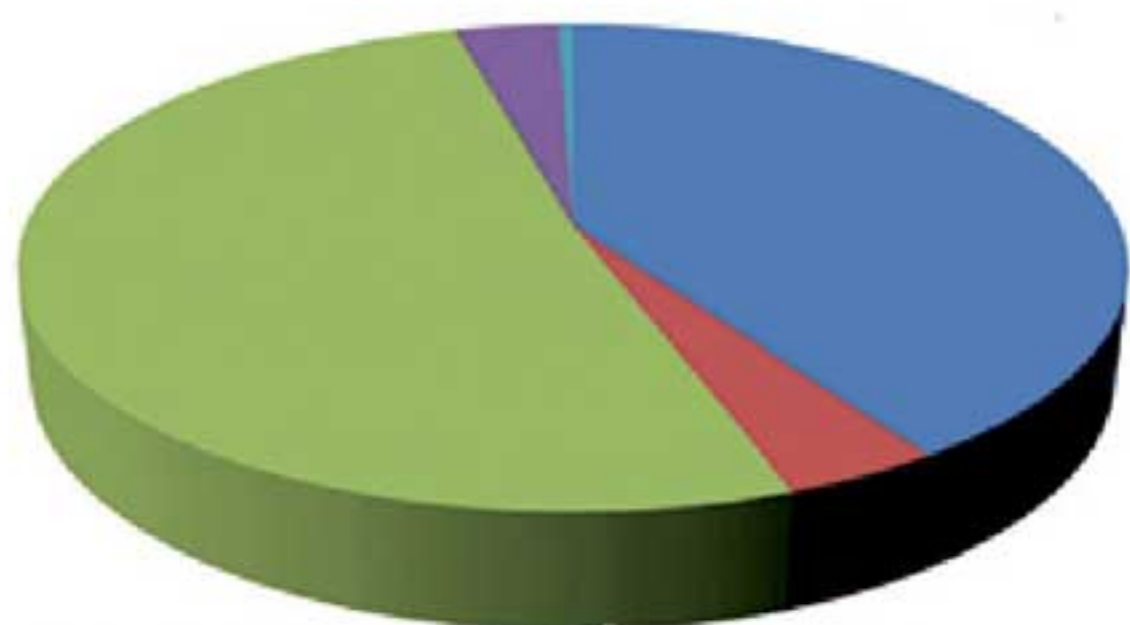
У протеклом периоду имали смо успешну сарадњу на пољу организације семинара са компанијама ЈУБ из Шимановаца и hiCAD–Graphisoft из Новог Сада. Са Графисофтом, произвођачем ArchiCAD програма, поводом 15 година присуства у региону организовали смо Стручни скуп на тему „Интегрално пројектовање“, који је одржан 2. марта 2011. године у просторијама Коморе. На скупу је био и извршни директор Графисофта – Виктор Варкоњи (Várkonyi) и одржао предавање – „Интегрално пројектовање – БИМ сарадња“. Ово је била његова прва посета региону. Два дана након тога, 4. марта, одржан је Семинар на тему „Енергетска ефикасност зграда и ЈУБ-ова решења у виду термоизолационих фасадних система; приказ одабраних примера санације фасада“ уз присуство великог броја чланова Коморе. Присутнима су представљени фасадни системи наредне генерације, ЈУБ-ова решења у области Термоизолационих система и санације фасада са посебним освртом на проблем капиларне влаге и пукотина на фасадним површинама. У оквиру сарадње са ЈУБ-ом делегација Коморе, чији чланови учествују у изради Правилника енергетске ефикасности, посетила је ЈУБ-ову фабрику и Техничко-развојни центар у Љубљани. ЈУБ-ов Техничко-развојни центар један је од најсавременијих у Европи.

Као и прошле године, Комора је учествовала, као један од покровитеља, на Сајму грађевинарства у Крагујевцу, који је одржан од 3. до 7. марта. Тема овогодишњег Сајма била је – „Заштита од пожара – примена новог Закона о заштити од пожара“. Поред ове теме, током трајања Сајма одржано је низ предавања и презентација на актуелну тему – „Енергетска ефикасност објеката са освртом на обновљиве изворе енергије и заштиту животне средине“. Сајам је отворио проф. др Милисав Дамњановић, председник Скупштине Инжењерске коморе Србије.

Поред ових догађаја, у наредном периоду очекује нас велики број активности као што су предавања у оквиру програма перманентног усавршавања и програма регионалних одбора Коморе, посета наших чланова сајмовима у Србији, реализација пројекта „Лепа Србија“, сарадња са „реалним сектором“ на организацији презентација значајних за чланство и струку. Посебно бих најавио да ћемо од 7. до 9. априла у просторијама Коморе у Београду, а у сарадњи са Бугарском комором за инвестиционо пројектовање, организовати Семинар на тему „Земљотресно инжењерство“. Очекујемо долазак 60 бугарских стручњака који ће са нашим инжењерима одржати семинар о овој, код нас и у свету актуелној теми.

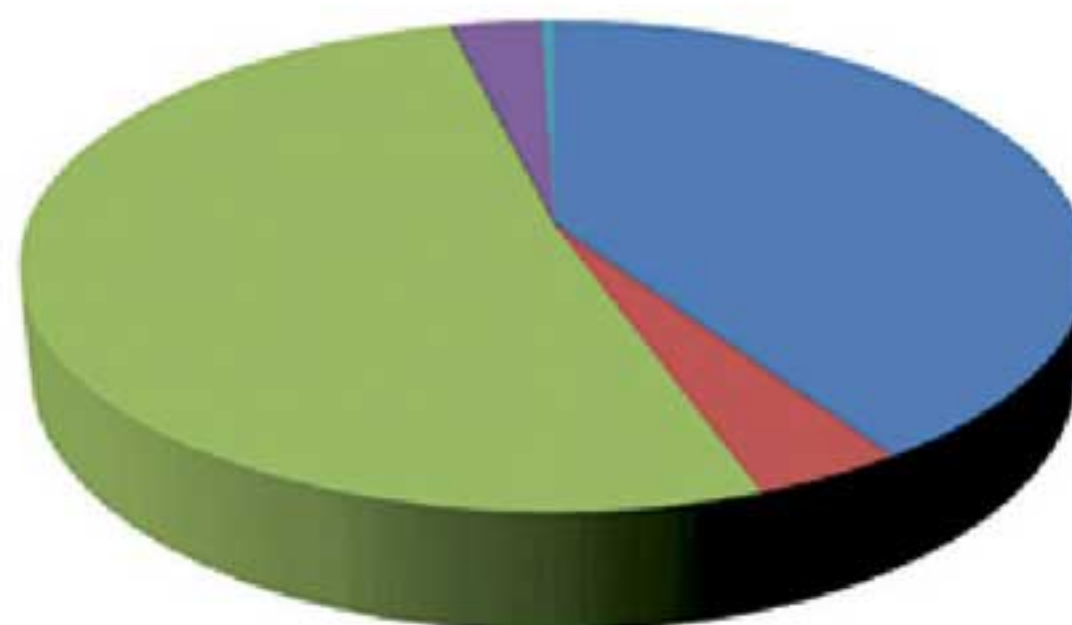
ЧЛАНОВИ КОМОРЕ ПО МАТИЧНИМ СЕКЦИЈАМА*

■ извођачи висока: 14129 ■ пројектанти: 17880
■ извођачи виша: 1373 ■ урбанисти: 1239
■ планери: 173

*Члан Коморе истовремено може бити члан више матичних секција

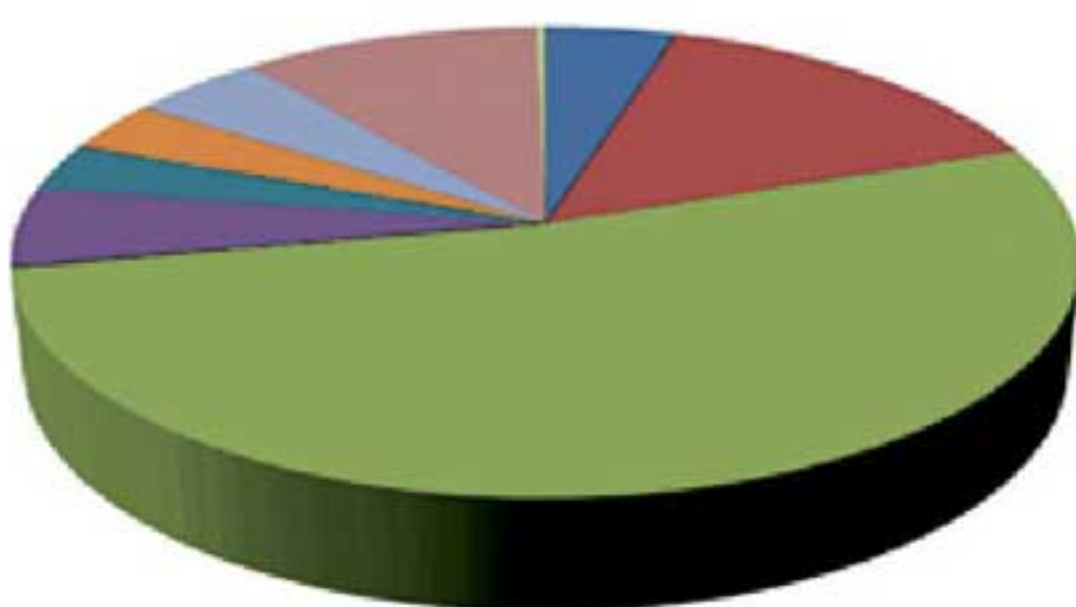
ЛИЦЕНЦЕ ЧЛАНОВА КОМОРЕ

■ извођачи висока: 15471 ■ урбанисти: 1243
■ извођачи виша: 1507 ■ планери: 173
■ пројектанти: 19640

Укупно: 38034

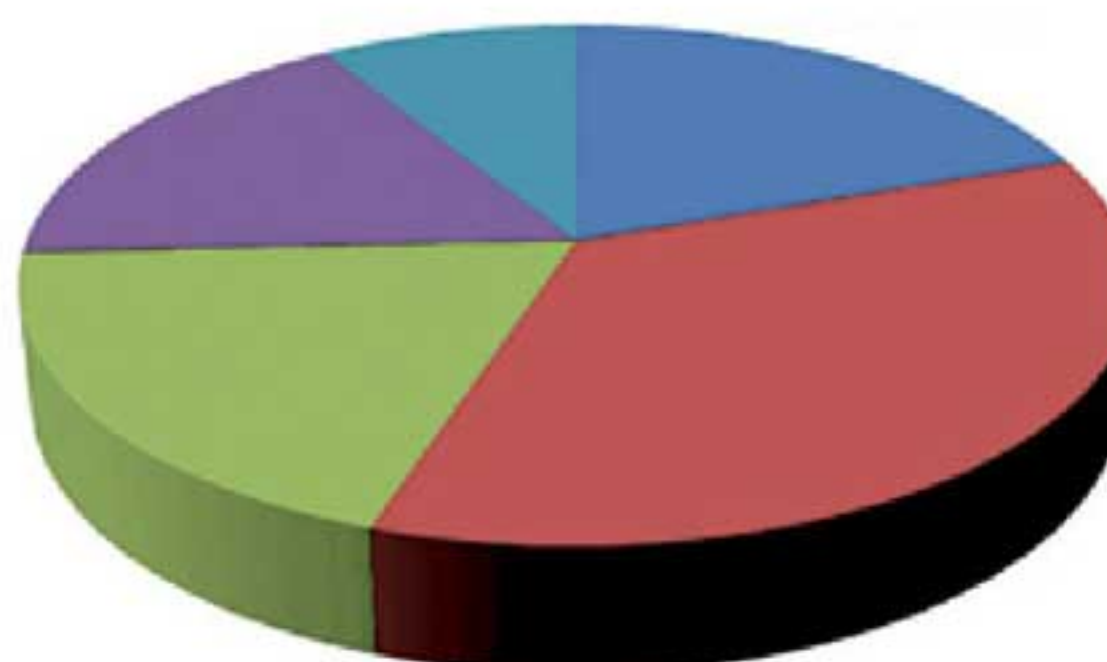
ЧЛАНОВИ КОМОРЕ ПО РЕГИОНИМА

■ СУБОТИЦА -1065 ■ ЧАЧАК -817
■ НОВИ САД - 3449 ■ КРАЉЕВО - 1093
■ БЕОГРАД - 12120 ■ НИШ - 2443
■ КРАГУЈЕВАЦ - 1280 ■ КОСОВСКА МИТРОВИЦА - 83
■ ВАЉЕВО - 751

Укупно: 23101

ЧЛАНОВИ КОМОРЕ ПО СТРУКАМА

■ Архитеката: 4537 ■ Машинаца: 3908
■ Грађевинаца: 8182 ■ Осталих струка: 2032
■ Електронинжењера: 4442

Укупно: 23101

На насловној страни:
Ово је историјска фотографија са
6. редовне седнице Скупштине Коморе
пошто је одржана по први пут у
сопственим просторијама

БРОЈЧАНО СТАЊЕ ЧЛАНСТВА 28. МАРТ 2011.

Укупан број чланова Коморе	23.101
Број издатих лиценци за одговорног планера	173
Број издатих лиценци за одговорног урбанисту	1.243
Број издатих лиценци за одговорног пројектанта	19.640
Број издатих лиценци за одговорног извођача радова:	16.978
лица са високом стручном спремом	15.471
лица са вишом стручном спремом	1.507
УКУПАН БРОЈ ИЗДАТИХ ЛИЦЕНЦИ	38.034

ISSN 1452 - 3477 Инжењерска комора Србије је основана Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС.“ бр. 47/2003) ради унапређења услова за обављање стручних послова у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и других области значајних за планирање и изградњу

СIP - Каталогизација у публикацији Народне библиотеке Србије, Београд • Гласник Инжењерске коморе Србије • COBISS SR-ID • Број 22
• Година VI • април 2011. • Излази четири пута годишње • Адреса редакције: Булевар војводе Мишића бр. 37. • Телефон: 011 655 7410; Факс: 011 2648 523 • E-mail: info@ingkomora.rs; www.ingkomora.rs • Редакција: др Драгослав Шумарац, главни и одговорни уредник; мр Тихомир Обрадовић, заменик главног уредника; Радош О. Драгутиновић, одговорни уредник; Милана Миловић, секретар редакције; Драган Ерцег, графички уредник; Драгана Петровић, лектор и коректор; Тодор Предраговић, фоторепортер • Жиро рачун ИКС: 160-40916-33
• Тираж: 22.942 примерака • Овај број „Гласника“ штампан је априла 2011. године • Штампана: Ротографија - Суботица.

КОНКУРС

за годишње награде Коморе

Инжењерска комора Србије додељује годишње награде члановима Коморе и другим лицима, као признање и стимулацију за успех и напредак у струци, и то у три категорије:

- за животно дело
- за изузетно достигнуће у струци из делатности чланова Коморе
- за остваривање изузетних резултата на почетку стручне каријере.

Награде Коморе се лауреатима додељују на свечаности поводом обележавања Дана Коморе – 14. јун 2011. године.

Предлози кандидата за доделу ових награда се могу доставити најкасније до 20. маја 2011. године, поштом или лично, на адресу: **Инжењерска комора Србије, Булевар војводе Мишића 37, II спрат, 11000 Београд.**

Право подношења предлога за доделу награда имају сви органи и тела Инжењерске коморе Србије, матични факултети као и најмање 24 чланова Коморе.

Предлог кандидата требало би да садржи назив предлагача са потписом овлашћеног лица, лично име кандидата, занимање, године живота, место пребивалишта и адресу стана, и радну биографију и остварења у струци. Уз предлог кандидата, потребно је доставити и изјаву о прихватању кандидатуре за доделу награда Коморе.

Детаљније информације о условима и поступку предлагања кандидата, налазе се на Интернет страници: www.ingkomora.rs/aktikomore, где је објављена Одлука о поступку доделе награда и Правилник о поступку доделе награда.

За награде ће конкурисати само благовремене и потпуне пријаве кандидата.

Одржива и градња без баријера

ЗОРИЦА СЛАВКОВИЋ МАРЈАНОВИЋ

Међународни минхенски сајам „BAU 2011“ одржан је од 17. до 22. јануара, као један од водећих светских сајмова архитектуре, грађевинских материјала, компоненти, грађевинских система, унутрашњих и спољашњих инсталационих система, комерцијалне и стамбене изградње. На „BAU 2011“ представило се више од 1.900 излагача из више од 40 земаља. Сајам је имао 238.000 посетилаца, стручњака за архитектуру, грађевинске материјале и пословних људи из око 150 земаља.

Сајам „BAU 2011“ је у средиште пажње ставио три одабране теме - одржива градња као свеобухватни приступ, градња без баријера и санирање, реновирање и модернизација зграда. О њима се дискутовало на сајамским форумима, на посебним изложбама, а на штандовима су излагачи представили конкретна решења повезана уз те одабране теме, важне за будућност градње из подручја планирања, градње и обликовања.

Одржива градња... - мора бити економски оправдана, штитити окружење и штедети ресурсе, осигурати удобност и здравље својим корисницима и оптимално се уклопити у социјално-културно окружење.

Како се могу планирати и градити зграде по принципима одрживости приказано је на примеру радова који су учествовали на такмичењу „Solar Decathlon Europe 2010“, у организацији шпанске владе. Први пут су представљене стручној публици четири зграде, које су за ово такмичење пројектовали тимови са немачких факултета, као и Икарос кућа, пројекат Универзитета примењених наука из Розенхајма, Немачка, који је освојио друго место. Иначе, такмичење „Solar Decathlon Europe“ има за циљ да мењањем навика и коришћењем технологија које смањују енергетске потребе, унапреди потребу за смањење потрошње енергије, без негативних последица на начин и комфор живота. Такмичење је искоришћено као прилика да се едукује широка јавност у вези са овим великим изазовом, у коме је конкуренција употребљена као најбоље едукативно средство. „Solar...“ је тако осмишљен да промовише младе архитекте и инжењере који могу да помогну остваривању овог изазова. Надметање је на себе преузело задатак, у остваривању циља ЕУ, да до 2020. године може да реализује објекте без енергетских захтева - „нула енергије“.

Најновији члан глобалне породице „Соларног десетобоја“ је „Solar Decathlon China“, што је показатељ нараслих глобалних интереса у развоју обновљивих извора енергије и енергетске ефикасно-

сти. Први «Solar Decathlon China» ће се одржати у 2013. години.

Градња без баријера - значи градњу, обликовање и уређење зграда, станова и њиховог окружења је неопходна да буде на такав начин да људи, са или без хендикеп, велики и мали, млади и стари, могу у њима самостално, сигурно и удобно живети. Примера ради, Немачко геронтолошко друштво је заједно са учесницима BAU 2011. представило мере и захтеве за градњу без баријера, као и нове производе који подржавају постављене услове.

Санирање, реновирање и модернизација зграда - у Немачкој се сада од укупних улагања у стамбену изградњу око 60 процената односи на реновирање и модернизацију постојећег стамбеног фонда. Тако су у оквиру пројекта - „Интелигентна градња“ - чланови Института "Fraunhofer-Allianz Bau" представили иновативне технологије из истраживања у области грађевинарства. Приказани су производи и елементи за стамбене и пословне објекте на примерима из грађевинске праксе, који представљају нова технолошка решења. "ITF Rosenheim" је представио део свог производног програма «Одрживост за будућност» - иновативне прозоре и фасаде за одрживу градњу и активне куће, заједно с водећим произвођачима. Новим законским прописима о енергији из октобра 2009. године, вредности коефицијената за топлотну изолацију за зграду као целину и појединачне елементе зграде су повећани за око 30 одсто. Ове поштрене прописе су многи произвођачи применили и приказали као решења и производе на овом сајму, са водећим резултатима на међународном нивоу.

„Интелигентна фасада за већу удобност и безбедност“ - поред одрживости, са нагласком на енергетски ефикасна решења, пажња произвођача фасада и прозора се фокусира на теме као што су удобност, сигурност и универзалност дизајна. У „интелигентне“ прозоре и фасаде је током производње интегрисан систем, који може да регулише унутрашњу климу, осветљење и заштиту од сунца. Сензорима се мере фактори као што су квалитет ваздуха, влажност, температура, јачина светлости и аутоматски подешавају на захтеване карактеристике параметара. Општи закључак изведен на основу понуђених решења и порука већине излагача упућује на координирану стратегију друштва о потреби интегрисаног еколошког и енергетског дизајна, као неопходним улагањем у будућност квалитета живљења и очувања природног амбијента.

Меморандум о разумевању и сарадњи – МОРС

Регионални одбори подсекција дипломираних грађевинских и машинских инжењера, Регионалног центра Ниш, озваничили су на самом истеку прошле године (10. децембар) сарадњу са Регионалном привредном комором Ниш, Центром за развој Јабланичког и Пчињског округа, Регионалним центром за енергетску ефикасност Ниш – Машинским факултетом Ниш, као и Грађевинским кластером ОПЕКА – Brick, подржаним од стране ЛЕДИБ програма. Сарадња је озваничена потписивањем Меморандума о међусобном разумевању и сарадњи (МОРС). Потписивање МОРС-а догодило се у свечаној сали хотела Reagent Club у Нишу за време одржавања Трибине са темом – „Сарадња у региону са локалном самоуправом и струковним организацијама у регионалном центру Ниш“. Иначе, Регионални центар Ниш, у оквиру реализације активности из планова и програма рада регионалних одбора подсекција, сарађивао је са више струковних, професионалних, владиних и невладиних организација, а све у циљу унапређење струке и рада чланова Коморе. Коначно, вишегодишња сарадња, потписивањем МОРС-а, добија на трајности, извесности и

повећаном квалитету за све субјекте, а понајвише за њихове појединачне чланове.

„Заједнички циљ коме ће Меморандум о међусобном разумевању и сарадњи тежити јесте стварање флексибилног амбијента како би се многи пројекти могли урадити ефикасније, рационалније и квалитетније“, рекао је после потписивања МОРС-а Драган Живковић, испред Организационог одбора Трибине. „Само међусобно повезани можемо да урадимо више. Следећи циљ је стварање више могућности за упошљавање свих наших инжењера, производних и оперативних ресурса, као и коришћење комплементарних људских ресурса у организацијама, ради постизања веће ефикасности и ефективности у раду наших институција. Лако смо се усагласили да су потенцијални резултати сарадње реализација квалитетних пројеката, значајних за Регион југоисточне Србије, на коме присутне организације делују, где ће њихова повезаност успоставити квалитетније пословне везе у привредној, економској и научно-техничкој сарадњи“.

А.П.

САЈАМ ГРАЂЕВИНАРСТВА, КРАГУЈЕВАЦ 3-6. МАРТ

Промовисана међурегионална сарадња

На крагујевачком „Шумадија сајму“ одржан је 3. до 6. марта четвородневни „Сајам грађевинарства“ на коме је било више од 40 излагача, компанија из земље и окружења, на око 2.000 квадратних метара изложбеног простора. Инжењерска комора Србије, регионални одбори Регионалног центра Крагујевац, као покровитељи и ове године заузели су један од централних штандова сајма. На Сајму су били представљени произвођачи грађевинских материјала, механизације и алата, грађевинске столарије, фирме које се баве инжењерингом и пројектовањем, занатске радње и радионице за инсталационе завршне радове.

На свечаном отварању присутнима се, испред Коморе, обратио проф. др Милисав Дамњановић, председник Скупштине Инжењерске коморе Србије. На отварању је био великог број чланова Инжењерске коморе Србије, излагача, гостију и представника медија.

Проф. др Милисав Дамњановић је истакао зна-

чај регионалних активности Инжењерске коморе Србије, као што је представљање активности регионалних одбора регионалног центра Крагујевац у циљу промоције акција и активности Коморе, пре свега, међурегионалне сарадње. Наиме, на отварању Сајму су били и представници регионалних центара Ниш, Београд и Краљево.

Активности регионалних одбора Регионалног центра Крагујевац на Сајму су биле представљене под мотом „Улагање у будућност - добар пројекат - ефикасан објекат - сигурна инвестиција“. Поред представљања свог рада Комора је, првенствено за своје чланове, организовала пратећи програм, односно предавања која су окупила велики број заинтересованих посетилаца. Током четири дана трајања Сајма подељено је 750 флајера и 150 информатора о раду Коморе. Сајам је посетило око 5.000 људи, међу којима и велики број чланова ИКС, за које је улаз на ову манифестацију био бесплатан.

В.Б.

6. АРХИЕНАЛЕ, ВРАЊЕ 11-18. ФЕБРУАР

На јавни конкурс стигло 26 радова

Шести Архиенале, традиционална манифестација врањских архитеката, у организацији Инжењерске коморе Србије и Друштва врањских архитеката, одржан је од 11. до 18. фебруара у Галерији Народног музеја у Врању. Овогодишњи Архиенале отворио је проф. др Милисав Дамњановић, председник Скупштине Инжењерске коморе Србије

БИСЕРКА КОСТИЋ ЗЛАТАНОВ

Шести Архиенале привукао је велику пажњу не само људи од струке већ и шире јавности, јер је премијерно приказана изложба конкурсних радова за идејно урбанистичко-архитектонско решење уређења централне зоне Врања. Овогодишњи Архиенале употпунила је „гостујућа изложба“ архитекте Боре

Татјана Ђорђевић, потпредседник УО ИКС, Драган Стојковић, директор ЈП Дирекција за развој и изградњу града Врања, др Игор Андонов, заменик градоначелника града Врања, проф. др Милисав Дамњановић, председник Скупштине ИКС и Александар Кековић, председник жирија (седе у првом реду)

Радусиновића из Новог Сада, добитника Табаковићеве награде за архитектуру 2010. године. Архиенале 6, као и претходних година, пратила су стручна предавања, да би комплетна дешавања била подвучена последњег дана трајања Архиенале организацијом „округлог стола“.

Отварајући 6. Архиенале професор и архитекта Милисав Дамњановић је нагласио да је „ова манифестација успела да се одржи свих ових година“, да га посебно радује „враћање праксе јавног конкурса, који је одмах обезбедио учешће великог броја младих аутора“.

Конкурс за идејно урбанистичко-архитектонско решење уређења централне зоне Врања расписали су ЈП Дирекција за развој и изградњу града Врања и Друштво врањских архитеката. Конкурсне услове и документацију преузео је чак 101 аутор, док је на оцењивање предато 26 радова. Најбољи радови и аутори

проглашени су на отварању Архиенале. Прва награда је припала архитектама Бојану Стојановићу и Маријану Петровићу, друга Александри Ђукић и Милошу Радоичићу, а трећа тиму у чијем су саставу били Милан Јанковић, Димитрије Милетић, Горан Максић и Петар Туфегчић. Одлуку о најбољим радовима донео је жири који су чинили: доц. др Александар Кековић, председник, проф. др Миодраг Ралевић, заменик, Ве-

ђија Костић и Слађана Поповић, чланови. Награђени аутори имали су прилику да после уручивања награда укратко објасне каква је њихов доживљај постојеће централне градске зоне, до каквих су закључака дошли и на који начин су одговорили условима конкурса.

Новосадски архитекта Бора Радусиновић врањским архитектама се представио 12. фебруара, другог дана Шестог Архиенале, предавањем под називом: „Савремена архитектура у стамбеним и пословним објектима у периоду 1972-2010. – критички осврт и искуство“. Предавање хронолошки прати стваралаштво архитекте, од самог почетка када су настали многи стамбени комплекси од црвене фасадне цигле, преко пројектовања модернистичких стамбених објеката до рада на пројектовању низа пословних објеката ДДОР-а Нови Сад широм Војводине. У току презентације аутор се трудио да дочара време и атмосферу настајања својих дела и пренесе искуства младим

архитектама. У склопу представљања новосадског архитекте у Врању промовисана је и монографија „Архитектура Боре Радусиновића“ аутора Владимира Митровића.

Предавање на тему „Јавни простори“ одржале су Татјана Цветковић и Данијела Бандовић, представнице ЈП „Завод за урбанизам Врање“, на коме су анализирале постојеће јавне просторе у граду, као и Александровачко језеро, за које је у току израда Плана детаљне регулације, што представља полазну тачку за поновно оживљавање овог излетишта. Уз подсећање шта је то јавни простор и који су све елементи јавног простора наметнуо се закључак да у Врању тренутно не постоји квалитетан јавни простор. Неопходно је стварање функционалних, међусобно повезаних јавних простора у Врању, а добар почетак свакако је управо завршени Конкурс за идејно урбанистичко-архитектонско решење уређења централне зоне Врања, као и израда

„БОЛОЊСКИ ПРОЦЕСИ И ЛИЦЕНЦИРАЊЕ ИНЖЕЊЕРА У СРБИЈИ“ - НОВИ САД 18. ФЕБРУАР

Заједнички предлози на усклађивању знања и праксе

СЛОБОДАНКА СИМИЋ

У организацији HERE теама (тима стручњака за реформу високог образовања) и Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду, 18. фебруара 2011. године, одржан је семинар „Болоњски процеси и лиценцирање инжењера у Србији“ на коме је, поред осталих, проф. др Драгослав Шумарац, председник Инжењерске коморе Србије одржао презентацију „Стручни испити и лиценце инжењера у Србији“. Одржани семинар је омогућио боље разумевање свих корисника, факултета са једне стране и тржишта рада са друге, а потом и постизање бољих веза између компетенција које стичу студенти и потреба професије у пракси.

Идеја за организацију овог семинара била је да се иницирају конструктивни разговори и да се дефинишу заједнички предлози за даље активности на усклађивању знања која се стичу током универзитетског образовања инжењера и реалних потреба струке у пракси. У препуној Свечаној сали присутне су поздравили проф. др Илија Ђосић, декан Факултета техничких наука, проф. др Мирослав Весковић, ректор Универзитета у Новом Саду, проф. др Радивоје Митровић, државни секретар Министарства просвете, и проф. др Милош Недељковић, државни секретар Министарства за науку и технолошки развој. Модератор семинарских догађања био је проф. др. Срђан Колаковић.

Учесници семинара су излагали о компетенцијама инжењера, како се стичу знања кроз образовни процес, која су специфична знања потребна за успешан рад у пракси и на који начин се могу повезати студијски програми са захтевима тржишта рада у инжењерским професијама. Презентацију на тему „Преглед студијских програма и институција у Србији на којима се школују инжењери“ одржала је проф. др Вера Дондур.

Посебну пажњу Семинар је посветио лиценци-

Презентацију о „Стручним испитима и лиценцама инжењера у Србији“ имао је проф. др Драгослав Шумарац, председник Инжењерске коморе Србије

раним инжењерима. То је био повод да професор Шумарац, председник ИКС, представи све процедуре за добијање лиценци, прописане Законом о планирању и изградњи. Наиме, после завршеног факултета и радног искуства од три године, младог инжењера „чека“ полагање стручног испита у складу са Правилником о условима, програму и начину полагања стручног испита у области просторног и урбанистичког планирања, израде техничке документације и грађења, и учествовање у најмање два пројекта, односно учествовање у извођењу радова. Председник Шумарац је јасно и прецизно представио могућности Коморе које су усклађене са важећом легислативом, али је истакао и спремност Коморе да се активно укључи у рад Националног савета за високо образовање, како би се превазишли проблеми различитости у акредитовању програма на факултетима.

Презентацију на тему „Креирање студијских програма полазећи од компетенција“ одржали су проф. др Јоњауа Раногатец, проф. др Миклош Биро, Јасмина Биро и Хелена Хиршенбергер.

Студије јавних простора града Врања.

У оквиру предавања са темом „Нове технологије и материјали у грађевинарству“ учесници су имали прилику да се упознају са комерцијалним и резиденцијалним подним облогама (галерија подова) компаније „Tarkett“ из Бачке Паланке.

Шести Архиенале је завршен „округлим столом“ чија је тема била „Конкурс и реализација конкурса“. Дискутовало се о регуларности Конкурса за идејно урбанистичко-архитектонско решење уређења централне зоне Врања, улози Друштва врањских архитеката

у његовој организацији и коначно о реализацији која би требало да уследи. Расправа је била изузетно конструктивна и из ње су проистекли закључци да је „добро што је након толико година у Врању организован јавни конкурс“, односно да „би из дешавања са овогдишњег надметања требало извући поуке за наредне конкурсе“. Као један од закључака „округлог стола“ јесте и очекивање да ће град од награђених решења искористити (реализовати) најбоље, како би Врање у најскорије време добило препознатљиву централну градску зону.

ДРУГИ СЕМИНАР О ЕНЕРГЕТСКОЈ ЕФИКАСНОСТИ - БЕОГРАД, 4. МАРТ

Енергетска ефикасност ЈУБ производа

ОЛГА ДАМЊАНОВИЋ

Инжењерска комора Србије у сарадњи са Министарством животне средине, рударства и просторног планирања покренула је крајем прошле године Семинар о енергетској ефикасности који ће се sukcesивно одржавати током 2011. године у просторијама Коморе у Београду. Друго предавање Семинара одржано је 4. марта, а тема је била – „Енергетска ефикасност зграда и ЈУБ-ова решења у виду термоизолационих фасадних система; приказ одабраних примера санације фасада“.

Први предавач био је Албин Торнич, дипл. инж. грађ. саветник у развоју апликација производа Технолошко-развојног центра ЈУБ-а у Љубљани, који је у свом излагању

представио ЈУБ-ов технолошко-развојни центар и упознао присутне са најновијим технологијама које се примењују у току израде развојних решења. Посебно је ставио акценат на повећање ефикасности контак-

тних фасадних топлотноизолационих система, али и на испитивања, истраживања у наведеној области. Говорећи о побољшању постојећих фасадних система, а у циљу повећања енергетске ефикасности објекта, Албин Торнич је представио фасадни полигон намењен за тестирање фасадних система у доста великом промеру (површине од 5 до 10 квадратних метара). Полигон је намењен тестирању система будућности у којима би имали могућност искоришћења енергије. Учесници Семинара могли су „из прве руке“ да виде како се изводи постављање полигона, а то изгледа овако – са спољашње стране зграде поставља се полигон који је изложен спољашњим утицајима, док су са унутрашње стране направљене коморе у којима се могу диктирати жељени микро-климатски услови. Коморе су опремљене тако да се у тестираном фасадном зиду или прозору уграђеном у зид могу мерити температуре, влажност, количина сунчевог светла, али и деформације појединих слојева уграђеног система. Процес атмосферских утицаја се у комори убрзава методом „убрзаног старења“. Уградњом фасадног зида између две коморе, од којих се у једној одржавају произвољни услови неког ентеријера а у другој екстеријера, зид је изложен различитим атмосферским променама. Температура ваздуха може се кретати између -40 и +70 Целзијусових степени, док се влажност ваздуха може кретати између 10 и 95 процената. Такође, може се проузроковати ветар, односно струјање ваздуха брзином до 100 км/ћ или вештачка киша. Испитивани зид може се оптеретити шприцањем деминерализованом водом у коју се могу додати поједине киселине како би се направила вештачка киселост. Још се може

испитивати и директна сунчева светлост са ИР таласима светлосног спектра. Наведени шокови омогућавају да се на зиду у јако кратком временском периоду од 1-2 месеца проузрокују оштећења каква у природи настају током 10 година.

Након излагања о фасадном полигону, представљена су тестирања према стандарду ЕТАТ 004 где се на основу лабораторијских испитивања утврђује како се одређени производи понашају приликом складиштења. На тај начин се утврђује да ли су постигнуте жељене особине поједине компоненте топлотно-изолационог система или система уопште. Као резултат лабораторијских испитивања уведена је нано технологија у производњи лепила, која су компоненте топлотно-изолационих система, декоративних малтера и топлотно-изолационих система.

Други предавач на Семинару био је Горан Пролић, дипл. инж. грађ., менаџер техничке подршке ЈУБ-а у Шимановцима, који је презентирао примере санације фасада које је ЈУБ извршио у протеклом периоду у Србији. Представљени су акрилни, али и силиконски, силикатни и материјали на бази нано технологије.

Стручно пријатељски договори после обиласка ЈУБ лабораторије у Љубљани

Након успешног семинара у Београду на позив директорике Барнаде Бардутзку делегација Инжењерске коморе Србије посетила је ЈУБ-ов развојно технолошки центар у Љубљани. У делегацији су били проф. др Драгослав Шумарац, председник Коморе, и проф. др Тоша Нинков, доц. др Маја Тодоровић и Петар Васиљевић, као чланови из радних група за израду Правилника о енергетској ефикасности зграда и Правилника о енергетској сертификацији зграда Министарства животне средине, рударства и просторног планирања. После вишечасовног обиласка свих лабораторија Технолошко развојног центра фабрике ЈУБ, чланови наше делегације су се још једном уверили у највиши ниво опреме, оспособљеног особља и великих могућности за експериментална истраживања у самом Центру. Посебно су били фасцинирани примером из праксе вештачки изазваног процеса старења на фасадном полигону. Како је ово једини технолошко развојни центар у Европи у коме се раде оваква истраживања представници ЈУБ компаније и Инжењерске коморе Србије договорили су даљу могућу сарадњу кроз семинаре и обуку наших младих инжењера у самом Центру.

ИКС И НОВОСАДСКИ "hiCAD" ОРГАНИЗОВАЛИ СТРУЧНИ СКУП 2. МАРТА У БЕОГРАДУ

Интегрално пројектовање

МИША АНГЕЛСКИ

Новосадска ИТ компанија hiCAD, у сарадњи са Инжењерском комором Србије и Привредном комором Београда, организовала је 2. марта стручни скуп, на коме је Виктор Варкоњи, регионални менаџер Graphisoft-а, одржао предавање са темом „Интегрално пројектовање – BIM сарадња уз помоћ ИТ програма ArchiCAD који је у реализацији грађевинских објеката повезао архитекте и грађевинце“. Стручни скуп је одржан у Београду у просторијама ИКС-а. Скупу је присуствовало педесетак инжењера којима су ArchiCAD програми основни алат у реализацији грађевинских пројеката.

"Повод за одржавање овог стручног скупа је 16 година постојања hiCAD-а, који деценију и по промовише и пласира грађевинске ИТ програме мађарске компаније Графисофт" рекао је Иван Хајзлер, власник hiCAD-а.

„Графисофт већ деценију и по има успешне пословне операције у региону, захваљујући нашем пословном партнеру hiCAD-у преко кога смо овом тржишту понудили BIM технологије (Building Information Modeling) познате као 'виртуелна зграда', рекао је Варкоњи. „Последњих година највеће интересовање је за иновирани ArchiCAD програме који на брз и природан начин решавају комуникацију између пројектаната иновативним решењем за тимски рад – TeamWork2. Задовољни смо нашом заступљеношћу на овом тржишту, али се надамо и расту у годинама које долазе.“

Искуства у примени BIM технологије приказали су Милан Радоичић из београдског пројектног

Предавачи, партнери и слављеници - Виктор Варкоњи из Графисофта (лево) и Иван Хајзлер из новосадског hiCAD-а

бироа ЗАП, на примеру израде главног архитектонског пројекта Стамбено-пословног комплекса "Степа Степановић" у Београду и Душко Максимовић из лондонско-београдске консалтинг фирме БДСП, у примени ArchiCAD додатка EcoDesigner.

Паралелно са предавањима одвијао се рад у ArchiCAD радионицама које су водили Жолт Ивановић и Иван Перић, који су заинтересованима презентирали примену нових архитектонских и грађевинских ИТ алата, али их и охрабривали да сами покушају.

Последња акција Стручног скупа, не рачунајући слављеничку торту, била је изложба пројеката на 13 паноа на којима је седам тимова приказало пројекте изведене уз помоћ ArchiCAD-а.

НАГРАДА „НОВОСТИ“ ЗА НАЈБОЉЕ АРХИТЕКТОНСКО ДЕЛО ИЗВЕДЕНО У 2010.

Победнице Вања Милетић и Ирена Виденов

Вања Милетић и Ирена Виденов ауторке су најбољег архитектонског дела изведеног у Србији 2010. године, према мишљењу стручног жирија који је оцењивао реализоване пројекте на 8. ауторском конкурс Компаније „Новости“. Архитектонски конкурс „Новости“ има два дела – први је онај о изведеним/реализованим пројектима, док је други окренут будућности, односно радovima студената архитектуре. Другим речима, на конкурс „Новости“ стигло је укупно 118 радова, од чега је 113 студентских, док се „остатак“ односи на изведене/изграђене зграде, а таквих је конкурисало 15.

Лауреаткиње Компаније „Новости“ чланице су Инжењерске коморе Србије од њеног оснивања 2003. године, па се на листи чланова пројектаната.

Иначе, Вања и Ирена имају за собом своја, самостално остварена дела, али ниједно није било на тако значајној локацији као кућа на Врачару. Милетићева је ауторка двадесетак објеката изграђених у Београду, Србији и Црној Гори, док је Иренин „скор“ скромнији, али, како сама каже, она доста ради на припреми. Победнице архитектонског конкурса „Новости“ запослене су у београдској грађевинској компанији „Неимар В“.

На делу архитектонског конкурса „Новости“ намењеном студентима победио је Милош Пауновић, сада већ дипломирани инжењер архитектуре, са дипломским радом који се бави реинтерпретацијом новобеоградског блока 23 у савременим условима.

М.П.

Хармонија природе и духовности у камену

СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ

Међународни сајам камена и пратеће индустрије „Ston Expo 03“ одржан је од 17. до 20. марта 2011. године у Крагујевцу на Шумадија сајму, уз учешће 68 излагача из 20-ак земаља света. Најбројније су, као и претходне две године, биле италијанске и хрватске фирме које су своје технологије и искуства у обради камена донеле на „Сајам камена“ преко својих привредних комора. Главно обележје овогодишњег скупа „камењара“ била је Прва међународна конференција под називом „Хармонија природе и духовности

опрему која омогућава да од природе откинемо део стене који се даље као камен прерађује и обликује. Да би се то постигло приказани су разноврсни алати, машине и хемијски препарати којима се камен дробе, прерађује, сече, бруси, полира и на друге начине обликује, али и штити, и рестаурира.“

Прва међународна конференција „Хармонија природе и духовности у камену“ трајала је два дана (17-18. март), а догађала се у Медија центру Шумадија сајма и окупила признате европске и домаће научнике и стручњаке из области геологије, историје и теорије уметности, конзервације и примењене умет-

ности. Отварана су питања историјске и уметничке вредности камена и његове примене у уметности и кроз историју уметности. Конференцију је стручним излагањем отворио академик Сокол Соколовић из Интернационалне академије рачунарских наука, док су излагања још имали, између осталих, група стручњака са Рударско-геолошког факултета у Београду, а посебно интересовање изазвао је рад Института за историју уметности Универзитета у Лисабону, на тему флоралних мотива са португалских мозаика из доба романског царства и теза Жељка Ђурића са Академије лепих уметности и конзервације Српске православне цркве у Београду о култном зна-

3. Међународни сајам камена у Крагујевцу имао је 68 излагача из двадесетак земаља

у камену“. Организатор 3. Међународног сајма камена у Крагујевцу је пословно удружење „Камен Србија“ уз подршку Привредне коморе Србије.

„Сајам камена у Крагујевцу све боље се утемељује, што потврђује раст броја учесника, али и посетилаца“, каже Зоран Ђајић, председник Пословног удружења „Камен Србије“, али и *spiritus movens* међународног сајма „Ston expo“. „У хали и на отвореном простору Шумадија сајма своје производе и своју духовност инспирисану или материјализовану у камену посетиоцима ће представити излагачи, научници и уметници. Организовали смо Конференцију, уметничку изложбу удружења 'Камена колонија', много сусрета и дружења на штандовима, али је 'најгушће' и највеселије било око печеног вола на ражњу, о коме ће се, верујем, причати до идућег сајма. Ипак, основна идеја Сајма је да се веза Човека и Камена представи кроз све видове међусобног прожимања. Приказали смо стене у природи које су предмет геолошког истраживања и уметничке инспирације, али и рударске експлоатационе радове и

чењу камена у Светом писму. О архитектури и стилу румунског замка Пелеш говорила је Ивана Јањић, лингвиста из Врања, док је о румунском и светском вајару Константину Бранкушију говорила Вирђинија Поповић са Филозофског факултета Новосадског универзитета.

„На крају морам да истакнем да смо у потпуности испунили основни циљ Прве међународне конференције 'Хармонија природе и духовности у камену' јер смо окупили истраживаче и научнике из области историје уметности, археологије, културологије, геологије, антропологије, социологије, уз, нажалост, мало учешће људи из архитектуре, али уз посебно велико присуство уметника“, каже Зоран Ђајић. „Теме су оптимално широко образлагане са аспекта геолошког, историјског, друштвеног, ликовног, комуникашког и симболичког тумачења камена. Све у свему, или кад 'бацим' поглед на комплетни 'Ston expo 03', не могу а да не констатујем – било је незаборавно у главном граду Шумадије током четири мартовска дана, од 17. до 20. лета господњег 2011.“

Велика награда Браниславу Митровићу и сарадницима

РАДОШ О. ДРАГУТИНОВИЋ

За присуство на 33. Салону архитектуре (отворен 24. марта и траје до 30. априла), који се одржава под слоганом „Знаци живота: архитектура око нас...“, конкурисало је неколико стотина радова и аутора, док је у традиционалном изложбеном простору Музеја примењене уметности изложено 140 радова. Опет по традицији најважније се догодило на отварању – проглашени су најбољи радови и аутори и уручене им награде и признања.

Гран при – Велика награда 33. Салона архитектуре припала је професору Браниславу Митровићу и сарадницима – Јелени Кузмановић, Немањи Зимоњићу, Игору Пантићу, Огњену Крашни и Синиши Таталовићу за хотел Центар у Новом Саду.

Признања у категорији „Архитектура“ жири је доделио за чак три пројекта – Дијани Новаковић, Маји Трбовић, Александри Никитин и Душану Ненадовићу за објекат В Terra Raponica – уметничке радионице и студентски апартмани на имању Terra Raponica у Мокрину (Кикинда), Дејану Миљковићу и Јовану Митровићу за пословни објекат Media House у Београду, и Мини и Ивану Обрадовићу за Објекат социјалног становања у заштићеним условима МЗ „Камењар“ у Сремској Митровици.

Признање у категорији „Гости Салона – дело у иностранству“ припало је тандему архитеката – Денан Лах и Милан Томац – из ауторског тима „Енота“ за спортску дворану Подчетртек у истоименом словеначком градићу.

Награда у категорији „Ентеријер“ припала је Снежани Веснић и Владимиру Миленковићу, члановима атељеа „Neiarhitekti“, за реализовани пројекат Double – пословни простор ужичког Textila у објекту GTC Plaza у Новом Београду.

Признање у категорији „Архитектура пројекти“ добио је Слободан Данко Селинскић за рад „Парк Е-75, покривање аутопута кроз Нови Београд“.

Награда у категорији „Експеримент и истраживање“ припала је Ајли Селенић за интердисциплинарни истраживачки пројекат „Хипербореја – од линеарног до површине, од површине до простора“.

Признање у категорији „Публикације“ припало је Владимиру Митровићу за историографску студију „Архитектура 20. века у Војводини.“

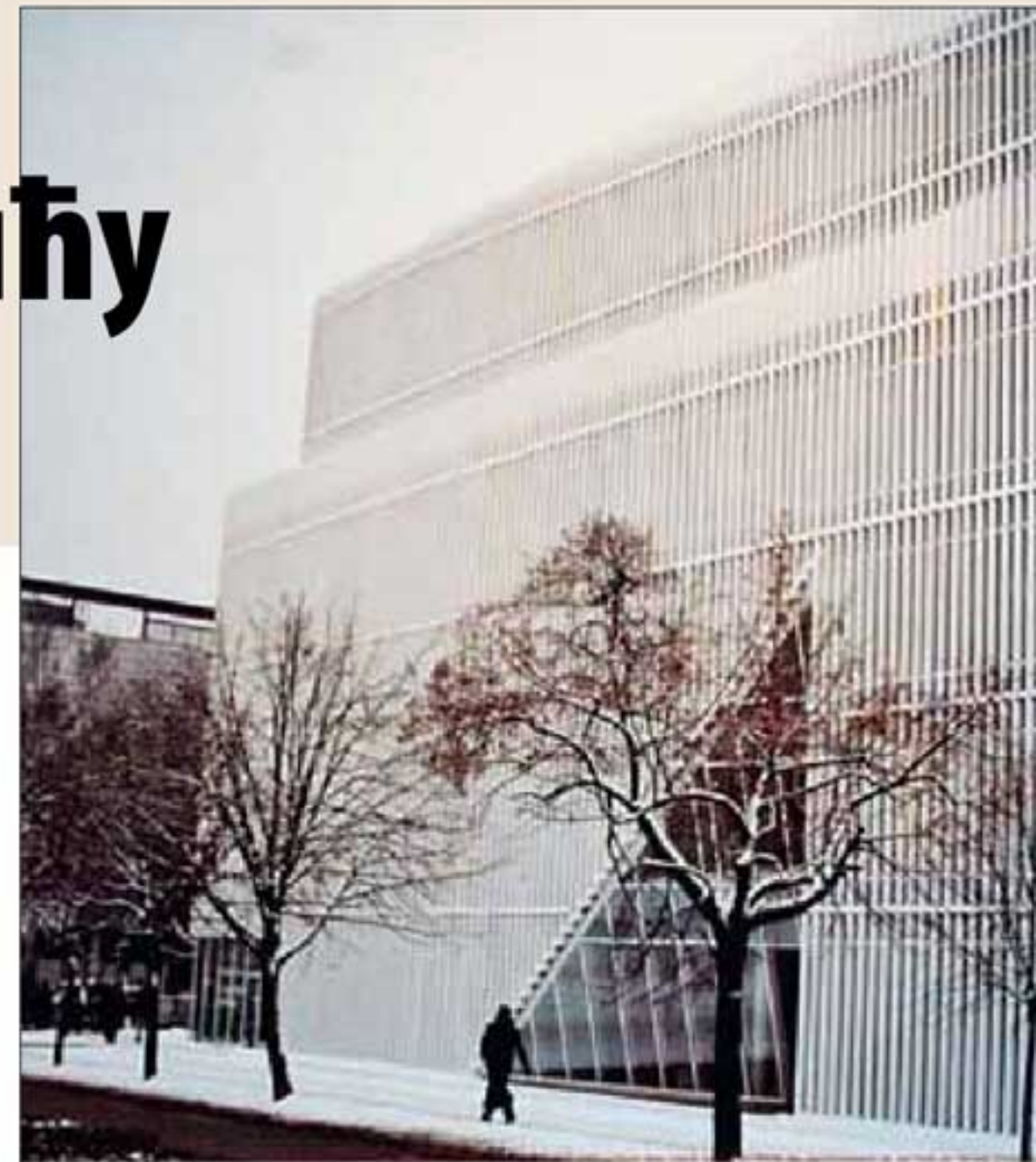
„Својим избором жири је афирмисао изузетну вештину и инвентивност архитеката да у веома сложеним контекстима, програмским и функционалним захтевима, као и у условима ограничених буџета, остваре високе естетске домете и да својим делима успостављају одговоран однос према клијенту, корисницима и окружењу“, рекао је Горан Војводић,

председник овогодишњег жирија у чијем су саставу још били Љиљана Благојевић, Ана Џокић, Дејан Милетић и Јован Сарић.

Наравно да највећи број присутних и награђених на 33. Салону архитектуре поседује лиценце Инжењерске коморе Србије, неколицина лауреата овењана је Комориним наградама, било за животно дело, годишњим или наградама за почетак каријере. Тако је вођа тима који је добио Гран при за хотел у Новом Саду – професор Бранислав Митровић, овењан највећим Комориним признањем – Наградом за животно дело. Иначе, Митровић, дописни члан САНУ, био је и веома активан у органима коморе, пре свега на функцији председника Скупштине ИКС.

Оно што посебно импонује Инжењерској комори Србије и свим њеним члановима јесте овогодишње признање Салона тандему младих архитеката Снежани Веснић и Владимиру Миленковићу. Наиме, Комора је препознала даровитост ових својих чланова па их је наградила својим годишњим признањем за „почетак каријере“ пре три године – 2008. за реализовани пројекат фабрике текстила из Ужица.

Први Салон архитектуре одржан је 1974. године, па иако бележи дуг континуитет, овогодишњи је 33. по реду, било је и неколико „прескочених“ година. Није одржан 1980, 1992, 1997. и 2000, с тим да је 20. Салон имао бијенални карактер (1995–1996). Током близу четири деценије трајања Салон је постао једна од најзначајнијих архитектонских манифестација у нас.

Велика награда 33. Салона архитектуре припала је пројекту хотела "Центар" у Новом Саду

АРХ 004 представио 16 аутора и шест тимова

Подсекција дипломираних инжењера архитектуре Регионалног центра Суботица организовала је четврту по реду Изложбу архитектонских радова АРХ 004, која је трајала од 4. до 10. априла у холу Отвореног универзитета у Суботици. На АРХ 004 су представљена најновија остварења аутора са Суботичког региона из области архитектуре, урбанизма, конструкције и енеријера. Изложено је укупно 29 радова и једна макета. На изложби АРХ 004 учествовали су архитек-

те из Суботице, Сомбора, Кањиже, Куле и Бачке Тополе, а међу излагачима су и два студента архитектуре. Овогодишњу Изложбу је прогласио отвореном проф. др Милисав Дамњановић, председник Скупштине Инжењерске коморе Србије. Континуирани циљ АРХ 004 је лична презентација архитеката - појединаца, али и тимова, међусобно упознавање у сврху професионалне сарадње, као и представљање годишњег рада широј јавности. Н.В.

Априлиски празник неимара

37. Међународни сајам грађевинарства SEEBBE (South East Belgrade Bulding Expo) одржаће се ове године од 12. до 16. априла, на комплетном простору Београдског сајма, а то значи да ће заузети осам хала - 1, 1А, 2, 3, 3А, монтажна, 4 и 5, плус, отворени простор. За нето 40.000 квадрата излагачког простора пријавило се 900 излагача из 35 земаља света, са три континента (податак две недеље пре отварања).

Под сводовима Београдског сајма и на отвореном простору очекује се присуство преко 600 домаћих и 300 иностраних излагача.

„37. SEEBBE је у традиционалном термину и са слоганом „Померамо границе“, што значи да би ова сајамска примедба требало, захваљући најновијим технологијама и опреми које ће бити презентирани, померити границе у постављању нових стандарда у грађевинској индустрији целог овог региона“, каже Мирјана Јовановић, шеф пословнице Сајам грађевинарства. „Као што се зна наш Сајам грађевинарства је водећи сајамски сусрет у грађевинској

индустрији југоисточне Европе. И овога пута ће се појавити 90 одсто наших традиционалних излагача, што значи да сматрају да је излагање у Београду, најеконичнији начин да се сусретну, како са старим пословним партнерима, тако и са потенцијалним, и то у присуству 50-60 хиљада посетилаца од којих је огроман број из струке“.

Сајам грађевинарства је, као и већина специјализованих приредби Београдског сајма, потекао из Сајма технике - својеврсне „мајке сајмова“. Грађевинарство је 1975. одвојено као робна група у посебан простор, али се све до 1996. одржавао у истом термину кад и Сајам технике. Од добијања сопственог термина (почетак грађевинске сезоне) до данас излагачки простор и број домаћих излагача увећао се три, а иностраних шест пута, док се број посетилаца удестостручио. Међународна потврда значаја Сајма грађевинарства на Београдском сајму је и пријем у чланство Уније међународних сајмова (UFI) у Паризу, у октобру месецу 1998. године. С.Ј.

Обележиће се 175. година геодетске струке

Идуће године навршиће се 175 година геодетске делатности у Србији што је био повод да Висока грађевинско-геодетска школа из Београда покрене иницијативу за обележавање овог значајног јубилеја. До сада је одржано неколико састанака којима су присуствовали представници Републичког геодетског завода, Савеза геодета Србије, Института за геодезију и геоинформатику, Техничког факултета из Новог Сада, Високе грађевинско-геодетске школе, Геоудружења и представници дистрибутера геодетске опреме. Центар окупљања и модератор припрема је РГЗ, а већ на другом састанку формиран је дванаесточлани Организациони одбор у који је одмах изабрано девет чланова: проф. др Душан Јоксић, председник, потпредседници проф. др Мирослав Марчета и Ненад Тесла, док су чланови проф. др Тоша Нинков, проф. др Миро Говедарица, проф. др Манојло Миладиновић, проф. др Иван Алексић, мр Стојанка Бранковић и проф. др Мирољуб Миливојчевић, док ће Савез геодета Србије, Институт за геодезију и геоинформатику и Геоудружење делегирати још по једног свог представника.

Велики јубилеј биће обележен низом манифестација, од организовања Српског геодетског конгреса, изложбе, преко формирања сталне музејске поставке геодетских инструмената, прибора и учила, до издавања Монографије (на српском и енглеском језику) и штампања пригодних поштанских марака. Изабран је Редакциони одбор за Монографију а за његовог председника – проф. др Манојло Миладиновић, док су чланови проф. др Душан Јоксић, Ненад Тесла, Надежда Матић, Коста Мирковић, проф. др Драган Михајловић, проф. др Тоша Нинков, проф. др Мирослав Марчета и проф. др Иван Алексић.

Покренут је поступак код Министарства за телекомуникације и информационо друштво за издавање едиције поштанских марака у част овог јубилеја. Реализацију ове активности спровешће Одбор у саставу: проф. др Мирољуб Миливојчевић, Коста Мирковић и Мирослав Кубурић. М.П.

ЈАСМИНКА ПАВЛОВИЋ, ВИШИ САВЕТНИК МИНИСТАРСТВА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ,
РУДАРСТВА И ПРОСТОРНОГ ПЛАНИРАЊА СРБИЈЕ

Лиценцирани инжењери за енергетску ефикасност

Феномен који се данас дефинише као енергетска ефикасност први пут је (у Европи) датиран 1977. године „одредбом о тоplotној заштити“ у СР Немачкој, док су у Србији енергетска ефикасност и енергетски пасош први пут „озакоњени“ 2009. године у Закону о планирању и изградњи

РАДОШ О. ДРАГУТИНОВИЋ

Инжењерска комора Србије и ресорно Министарство животне средине, рударства и просторног планирања у последње три године имају веома добру сарадњу кроз велики број заједничких акција у којима је Комора препозната као институција од великог стручног и професионалног кредибилитета. Једна од последњих заједничких акција јесте енергетска ефикасност – чланови Коморе раде на правилницима, а људи из Министарства учествују на семинарима Коморе. То је и био разлог да гост „крупног плана“ буде Јасминка Павловић, дипл. инж. арх., виши саветник, начелник Одељења за грађеве Министарства животне средине, рударства и просторног планирања.

Када су у свету покренуте акције и активности на смањењу утrophка енергије за грејање/хлађење, односно када је први пут употребљена синтагма „енергетска ефикасност“?

Креативно човечанство није било спремно за прилагођавање природи, већ је повећавало коришћење енергије, али енергија је постала ограничени ресурс. Размишљања о рационалном енергетском понашању у области градитељства јавила су се пре него што су била наметнута енергетском кризом, с почетка 70-их година прошлог века, као резултат тражења одговора, а кроз развој нове научне дисциплине – физике зграде. Наиме, интензивни развој индустрије, нарочито након Другог светског рата, изазвао је велике миграције, утицао на промену структуре становништва и довео до масовне стамбене

изградње. Градити брзо и јефтино било је основ на- претка, а убрзани раст градова доживљаван је као један од феномена глобалног развоја, а еколошки и економски аспекти оваквог „развоја“ нису били разматрани. Потрошња енергије у објектима први пут долази у жижу интересовања светске јавности седамдесетих година прошлог века, као последица енергетске кризе. До 1977. године у Европи нису постојали захтеви за топлотном заштитом зграда. Тек 1977. године у тадашњој СР Немачкој уведена је Одредба о топлотној заштити, чиме су први пут уведене законске норме за топлотну заштиту у зградама. Проблем енергије, између осталог и загревање објеката, био је пре свега резултат кризе узроковане растом цене нафте на светском нивоу 1973. године. Та криза и учестала појава да се објекти греју на лож уље споро али сигурно су водили промени у начину размишљања, које је постепено са собом донело нове регулативе у грађевинарству у Европи и у свету.

Како је тренутно стање грађевинских објеката (зграда) у Србији, са аспекта енергетске ефикасности?

Анализа грађевинског фонда Србије није једноставна, а веома добру анализу урадио је 2003. године домаћи тим стручњака, у оквиру научно-истраживачког пројекта „Енергетска оптимизација зграда у контексту одрживе архитектуре“, са проф. др Милицом Јовановић-Поповић на челу. Анализом је констатовано да је најактивнија изградња била у периоду 1960–1970. године, односно да је у том периоду изграђено 25 одсто зграда, а када је реч о укупном енергетском билансу изграђене средине око 50 одсто енергије троши се приликом употребе зграда. Када се томе дода и око 25 одсто енергије која се троши приликом транспорта, који је у великој мери условљен структуром насеља, јасно се види да енергетски биланс врши огроман утицај на просторно и урбанистичко планирање и архитектон-

ско пројектовање. Карактеристичне тачке у којима се мења градитељска пракса, односно битни аспекти енергетских карактеристика објеката су следеће године: 1967. – први пут је дефинисан максимални коефицијент пролаза топлоте, 1970. – ново дефинисање параметра за коефицијент k , 1980. – укључује се и третман летњег режима у прорачун, 1987. – дефинишу се специфични топлотни губици објекта, 1990. – прописи се допуњују прорачунима губитака карактеристичних просторија и 1997/98. – прецизирање метода и начина прорачуна.

Када се први пут у неком српском закону децидирано помиње или дефинише „енергетска ефикасност“, односно „енергетски пасош“?

Законом о планирању и изградњи који је на снази од септембра 2009. године први пут се дефинише да унапређење енергетске ефикасности јесте смањење потрошње свих врста енергије, уштеда енергије и

обезбеђење одрживе градње применом техничких мера, стандарда и услова планирања, пројектовања, изградње и употребе објеката. Енергетска својства објекта су – стварно потрошена или оцењена количина енергије која задовољава различите потребе које су у вези са стандардизованим коришћењем објекта (што укључује грејање, припрему топле воде, хлађење, вентилацију и осветљење). Тако је чланом 4. Закона... прописано да објекат високоградње у зависности од врсте и намене мора бити пројектован, изграђен, коришћен и одржаван на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства, да се прописана енергетска својства утврђују издавањем сертификата о енергетским својствима објекта, а да сертификат о енергетским својствима објекта издаје овлашћена организација која испуњава прописане услове за издавање сертификата о енергетским својствима објеката, док сертификат о енергет-

ским својствима (енергетски пасош) објекта чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе. Сходно члану 201. тачка 1, ресорни министар је формирао пет радних група за израду подзаконских аката – правилника, којим се операционализује примена Закона..., онај његов део везан за енергетску ефикасност. Радне групе су сачињавали дипломирани инжењери архитектуре, грађевинарства, машинства и електротехнике, међу којима су били професори универзитета са архитектонског, грађевинског и машинског факултета, Института ИМС, Агенције за енергетску ефикасност, као и приватног сектора, али и из јавних предузећа. До сада су урађена два нацрта и то: Правилника о енергетској ефикасности зграда и Правилника о енергетској сертификацији зграда.

Крајем прошле године, на Првом семинару о енергетској ефикасности одржаном у Инжењер-

ској комори Србије, рекли сте да се надате да ће од априла 2011. године свака нова зграда у Србији морати да испуни стандарде енергетске ефикасности како би добила употребну дозволу; значи ли то да ће добити и „енергетски пасош“?

Предлог/нацрт Правилника о енергетској ефикасности зграда прописује да енергетски пасош морају имати све нове зграде, као и постојеће које се продају, дају у закуп, дају на лизинг, реконструишу или енергетски санирају, осим зграда које су изузете од обавезе енергетске сертификације. Нова зграда је кућа пројектована у складу са одредбама Правилника о енергетској ефикасности зграда, док је постојећа зграда објекат изграђен на основу грађевинске дозволе или другог одговарајућег акта, као и свака друга зграда која се користи сходно Закону о планирању и изградњи. Енергетска сертификација зграде је скуп радњи и поступака који укључују: енергетски преглед зграде, вредновање ставки приликом енергетског прегледа зграде, израду извештаја о обављеном енергетском прегледу и издавање енергетског пасоша, а спроводи је овлашћена организација. Такође је предвиђено да се зграде сврставају у осам енергетских разреда према енергетској скали од „А+“ до „Г“, с тим да „А+“ означава енергетски најповољнији, а „Г“ енергетски најнеповољнији разред. Енергетски разред зграде одређује се на основу податка о потрошњи енергије за грејање на годишњем нивоу прорачунатој према методологији прописаној Правилником..., а показатељ је енергетских својстава зграде. Изражен је преко релативне вредности годишње потрошње финалне енергије за грејање [%], и представља процентуални однос специфичне годишње потребне топлоте за грејање $Q_{H,nd}$ [kWh/m²] и максимално дозвољене $Q_{H,nd,max}$ [kWh/m²] за одређену категорију зграда. **Енергетски пасош зграде (ЕПЗ)** је документ који приказује енергетска својства зграде и који има прописан садржај и изглед, а издаје га овлашћена организација. ЕПЗ садржи податке о енергетском разреду зграде према њеним енергетским својствима, одређеним на основу израчунате потребне финалне годишње топлотне енергије за грејање за референтне климатске податке и омогућава поређење зграда с обзиром на њихова енергетска својства. ЕПЗ још садржи и опште податке о згради, енергетском разреду, овлашћеној организацији која га је издала, термотехничким системима, климатске, референтне вредности и податке о потребној енергији, затим објашњења техничких појмова, препоруке за побољшање енергетских својстава зграде. ЕПЗ за нове зграде не мора да садржи препоруке за побољшање енергетских својстава зграде, али је пожељно њихово навођење уколико зграда није у енергетском разреду „А“.

Колико и како Министарство животне средине, рударства и просторног планирања Србије сарађује са Инжењерском комором Србије на плану енергетске ефикасности?

Инжењерска комора Србије основана је Законом о планирању и изградњи из 2003. године у циљу унапређења услова за обављање стручних послова у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и других области значајних за планирање и изградњу, заштите општег и појединачног интереса у обављању послова у тим областима, организовања у пружању услуга у наведеним областима, као и ради остваривања других циљева. С обзиром на то да су чланови Коморе инжењери архитектонске, грађевинске, машинске, електротехничке, саобраћајне, технолошке и других техничких струка, њихово ангажовање на изради правилника, којима се уређује област енергетске ефикасности, као и енергетска сертификација

објеката, са председником Коморе на челу, било је неопходно. Комора, поред осталог, утврђује испуњеност услова за издавање лиценце за одговорног планера, одговорног урбанисту, одговорног пројектанта и одговорног извођача радова у складу са одредбама овог закона, а сада ће утврђивати и за одговорног инжењера енергетске ефикасности. Лиценца одговорног инжењера енергетске ефикасности доказује оспособљеност за израду елабората, спровођење енергетских прегледа и учествовање у енергетској сертификацији зграда. Лиценцу за одговорног инжењера ЕЕ издаје Инжењерска комора Србије, према условима и поступку дефинисаним посебним правилником. Израду елабората, спровођење енергетских прегледа и енергетску сертификацију зграда може да врши овлашћена организација. Лиценцу ЕЕ овлашћеним организацијама издаје Министарство животне средине, рударства и просторног планирања.

На мартовски испит изашло 391 кандидата

У наставку реализације, сада већ сталне активности Инжењерске коморе Србије - организовања полагање стручних испита, одржан је мартовски испитни рок за који се, први пут, пријавило 473 кандидата. Са кандидатима који су у новембарском року одложили полагање стручног испита, број обрађених пријава је био је близу 750. Кандидати су полагали стручни испит у периоду од 3. до 30. марта.

У мартовском испитном року полагању је приступило 391 кандидат и то за грађевинску струку - 126, архитектонску - 133, машинску - 77, електротехничку - 99, саобраћајну - 26, технолошку девет, за област урбанизма - 13, просторно планирање - пет, геодезију - шест, пејзажну архитектуру - два, за мелиорацију - три и за водопривредно-ерезивно подручје - два кандидата.

Како би се кандидатима олакшала припрема стручног испита, Комисије за полагање струч-

ног испита, у сарадњи са Комором, за мартовски испитни рок организоване су семинаре за пет најпропулзивнијих струка - архитектонску, грађевинску, електротехничку, машинску и технолошку. Комисије, које су имале мали броја пријављених кандидата за полагање стручног испита у мартовском испитном року организоване су семинаре за припрему општег дела стручног испита, а уместо семинара за припрему посебног дела стручног испита комисије су одржавале стручне консултације. Такође, све комисије за полагање стручног испита припремиле су литературу и упутство за припрему стручног испита из своје области, која је објављена на сајту Коморе, па је била лако доступна кандидатима. Комисије уредно воде рачуна о изменама пратећих закона и законских аката и благовремено ажурирају објављену литературу. С.С.

ПЕРМАНЕНТНО УСАВРШАВАЊЕ

Планирано седам предавања

МИЛАНА МИЛОВИЋ

Програм перманентног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије наставља се и у 2011. години. Обухватиће реализацију предавања из области грађевинарства, машинства, архитектуре, енергетске ефикасности, просторног планирања, урбанизма...

У априлу и мају 2011. године одржаће се следећа предавања:

1. „Одржавање – планирање и управљање“, предавач, Ненад Тркуља, дипл. инж. ел.
2. „Калкулације у грађевинарству уз примену програма „Multi Project Cost Control System“, предавач Славко Савић, дипл. грађ. инж.
3. „Плански третман обновљивих извора енергије“, предавачи су мр Ђорђе Милић и мр Зоран Мирјанић, дипл. прост. планери.
4. „Упоредни преглед прорачуна делова опреме под притиском према домаћим, европским и америчким стандардима“, предавачи ће бити проф. др Александар Петровић, Илија Ковачевић и Ненад Митровић, сва тројица дипл. инж. маш. (Предавање је било најављено, али није реализовано у 2010. години.)
5. „Актуелни проблеми савременог града и мо-

гућности планског решавања у свету и код нас“, предавачи ће бити проф. др Петар Митковић, мр Милена Динић и Александра Конески, сви дипл. инж. арх.

6. „Други језик урбанизма – идентитет, савремене развојне стратегије и промоција града“, предавачи су мр Жаклина Глигоријевић и мр Владимир Миленковић, обоје дипл. инж. арх. (Предавање које није реализовано у 2010. години.)

7. „Пројектовање електричних инсталација према новим прописима“, предавање ће одржати Милован Главоњић, Зоран Хаџић и Драган Вићовић, сва тројица дипл. инж. ел.

У првој половини априла 2011. године у Београду Комисија за перманентно усавршавање чланова и Комисија за међународну сарадњу Инжењерске коморе Србије, у сарадњи а Бугарском комором инжењера за инвестиционо пројектовање, организоваће семинар на тему „Земљотресно инжењерство“. Очекује се долазак 60 учесника из Бугарске. Предавачи на семинару биће Станко Брчић и Ђорђе Лађиновић, дипл. грађ. инж., као представници Инжењерске коморе Србије, уз стручну и другарску помоћ двојице стручњака из Бугарске. О датуму, времену и месту одржавања предавања заинтересовани чланови Коморе благовремено ће бити обавештени електронским путем и преко интернета (www.ingkomora.rs).

Reklamni sadržaj objavljen u papirnom izdanju

Због лажних записника одузете три лиценце

Одлуком Управног одбора Инжењерске коморе Србије одузете су, на период од годину дана, лиценце Владимиру Илићу, Милошу Алимпићу, и Алексију Кауну, зато што су као чланови Комисије за технички преглед објекта сачинили нетачне записнике, на основу којих су, за бесправно изграђене објекте, добијена одобрења за употребу

ИВАНА МАГДЕЛИНИЋ
МИЛАНА МИЛОВИЋ

Пред Судом части Инжењерске коморе Србије, у априлу месецу 2010. године, покренут је поступак утврђивања одговорности лиценцираних инжењера Владимира Илића, дипл.инж.арх. Милоша Алимпића, дипл.грађ.инж и Алексија Кауна, дипл.инж.ел, који су били чланови Комисије за технички преглед објекта на две београдске локације: у улици Јове Илића 151. за инвеститора Горана Бреговића и Митровданској 25. (25б и 25в) за инвеститора Предрага Перуничућа, а по пријави Министарства животне средине и просторног планирања.

Тужилац Коморе, поступајући по пријави Министарства животне средине и просторног планирања, након спроведених предходних радњи у поступку и прибављања потребних изјашњења и доказа, подигао је оптужни предлог против пријављених чланова Коморе због постојања основане сумње да су починили повреду професионалних стандарда и норматива као и етичких норми понашања, и то тако што су сачинили непотпуне записнике о раду Комисије за технички преглед предметних објеката, и што су нетачно приказали стање објеката у погледу степена завршености радова, па је на основу таквих записника надлежни орган управе издао одобрења за употребу објеката.

Поступајуће судско веће је, након спроведеног поступка и закључене усмене и јавне расправе, одлучујући о основаности оптужног предлога, донело одлуку којом је окривљене чланове Коморе огласило одговорним за дело које им је Тужилац Коморе ставио на терет. Наиме, неспорно је утврђено да су окривљени сачинили непотпуне записнике, и то Записник о раду Комисије за технички преглед објекта у ул.Јове Илића бр.151 и Записник о раду Комисије за технички преглед објекта у ул.Митровданској бр.25 (25б и 25в) и нетачно приказали стање објеката у погледу степена завршености радова, доводећи на тај начин у заблуду Одељење за комунално-грађевинске и стамбене послове, Општине Вождовац, које је на основу таквих записника издао одобрења за употребу објеката, чиме су, поступајући на описан начин, починили повреду професионалних стандарда и норматива из члана 11. став 1. тачка 11. Правилника о условима и поступку за издавање и

одузимање лиценце за одговорног урбанисту, пројектанта, извођача радова и одговорног планера, који прописује да се издата лиценца може одузети ако се утврди да је лице коме је издата лиценца потписало стручно мишљење које није засновано на доказима и правилима струке, односно, које је супротно закону и прописима донетим на основу закона и члана 44. став 1. тачка 1. Етичког кодекса Инжењерске коморе Србије, који прописује да повреду моралних норми и професионалних стандарда и норматива чини несавестан однос према преузетим обавезама. На основу наведеног, петочлано судско веће је првоокривљеном, председнику комисије, изрекло меру - одузимање лиценце на период од шест месеци, а друго и трећеокривљеном, који су били чланови комисије, меру - јавна опомена са објављивањем у штампи.

Како су на одлуку Суда части поднети приговори од стране Тужиоца Коморе и подносиоца пријаве, Министарства животне средине и просторног планирања, то је Управни одбор Инжењерске коморе Србије, као другостепени орган, на 24. редовној седници одржаној 28. јануара 2011. године, одлучујући по приговорима странака у овом поступку, преиначио одлуку Суда части, и то тако што је тројици окривљених чланова Коморе Владимиру Илићу, Милошу Алимпићу и Алексију Кауну изрекао мере - одузимање лиценце на период од једне године, неспорно оценивши да су изречене мере сразмерне тежини повреде професионалних стандарда и норматива и да ће се њима постићи општа сврха кажњавања, а то је да иста лица убудуће не чине оваква и слична огрешења о струку (специјална превенција), као и да се утиче на остале лиценциране инжењере да ће свако њихово поступање супротно закону и општим актима Коморе бити санкционисано на начин предвиђен законом (генерална превенција).

Након тога, Управни одбор Инжењерске коморе Србије је на 25. редовној седници одржаној 24. фебруара 2011. године, донео решења о одузимању лиценце, са констатацијом да лица којима су одузете лиценце по истеку утврђеног рока, могу поднети захтев за издавање нове лиценце под условима и поступку прописаним Правилником о условима и поступку за издавање и одузимање лиценце за одговорног урбанисту, пројектанта, извођача и одговорног планера

Суд части Инжењерске коморе Србије, на основу члана 38. става 4. Статута Инжењерске коморе Србије („Службени гласник РС“, број 88/2005 и 16/2009) у извршењу коначне и извршне Одлуке Суда части, Сч.01/10 од 01.јуна 2010. године, објављује

ОДЛУКУ

Окривљени:

1.НОВИЦА НИКОЛИЋ, дипл. грађ. инж. из Лесковца, ул.Маре Ђорђевића бр.8,

- одговорни пројектант грађевинских конструкција објеката високоградње, лиценца број 311 7905 04,

ОДГОВОРАН ЈЕ

што је:

издајући Наредбу о обавезном предавању личних печата лиценци, њему као директору ЈП Дирекција за урбанизам и изградњу Лесковац, повредио права члана Коморе, Ненаду Цветковићу дипл.грађ.инж. и другим инжењерима, члановима Инжењерске коморе Србије, запосленим у Дирекцији за урбанизам и изградњу, Лесковац, чиме их је спречио да располажу својим лиценцама и печатима на начин прописан законом, наносећи штету како угледу Коморе тако и њеним члановима.

чиме је починио повреду професионалних стандарда и норматива из члана 44. став 1. тачка 3. и 8. Етичког кодекса Инжењерске коморе Србије (бр.1450/1-9 од 21.01.2005. године)

па му овај Суд изриче :

МЕРУ: ЈАВНА ОПОМЕНА СА ОБЈАВЉИВАЊЕМ У ШТАМПИ

Обавезује се окривљени да надокнади трошкове овог поступка у износу од 59.132,53 дин. у року од 15 дана од дана извршности ове одлуке.

СУД ЧАСТИ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Сч.бр.01/10

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Слободан Миленковић, дипл.грађ.инж,с.р.

Суд части Инжењерске коморе Србије, Суд части Инжењерске коморе Србије, на основу члана 38. става 4. Статута Инжењерске коморе Србије („Службени гласник РС“, број 88/2005 и 16/2009) у извршењу коначне и извршне Одлуке Суда части, Сч.03/08 од 04.марта 2009. године, објављује

ОДЛУКУ

Окривљени:

1. ЧУБРИЋ РАЈКО, дипл.инж.арх, из Краљева, ул. Југ Богданова бр.14

-одговорни пројектант архитектонских пројеката уређења слободних простора и унутрашњих инсталација водовода и канализације (лиценца бр.300 5823 03),

ОДГОВОРАН ЈЕ

Што:

Као вршилац стручног надзора није обезбедио да се при извођењу радова на санацији објекта „Мољковића Хан“ у селу Кремна води грађевински дневник, није вршио контролу квалитета изведених радова дозвољавајући да извођач нестручно и непрофесионално и изван технолошког редоследа изводи радове, није наложио извођачу радова да спроведе мере заштите на раду, није вршио контролу квалитета материјала дозвољавајући да се на објекту изводе радови са материјалом различитим од уговореног и што је потписао окончану ситуацију која није урађена у складу са уговором у коме су позиције подељене на уговорене радове, вишкове радова, непредвиђене радове и накнадне радове,

чиме је починио

вреду професионалних стандарда и норматива из члана 11. став 1. тачка 8. Правилника о условима и поступку за издавање и одузимање лиценце за одговорног урбанисту, пројектанта, извођача радова и одговорног планера (Сл.гласник бр. 116/2004) и члана 44. став 1. тачка 1. Етичког кодекса Инжењерске коморе Србије (бр. 1450/1-9 од 21.01.2005. год.),

Па му овај Суд изриче:

МЕРУ: ЈАВНА ОПОМЕНА СА ОБЈАВЉИВАЊЕМ У ШТАМПИ

Обавезује се окривљени да надокнади трошкове овог поступка у износу од 55.568,07 дин. у року од 15 дана од дана извршности ове одлуке.

СУД ЧАСТИ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Сч.бр.03/08

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Јелена Ивановић Војводић, дипл.инж.арх,с.р.

Управни одбор Инжењерске коморе Србије, на основу члана 38. ст. 4. Статута Инжењерске коморе Србије („Службени гласник РС“, број 88/2005 и 16/2009), у извршењу коначне и извршне Одлуке Управног одбора бр.2698/1-14.3. од 12.11.2010.године, у предмету Сч.09/08, објављује

ОДЛУКУ

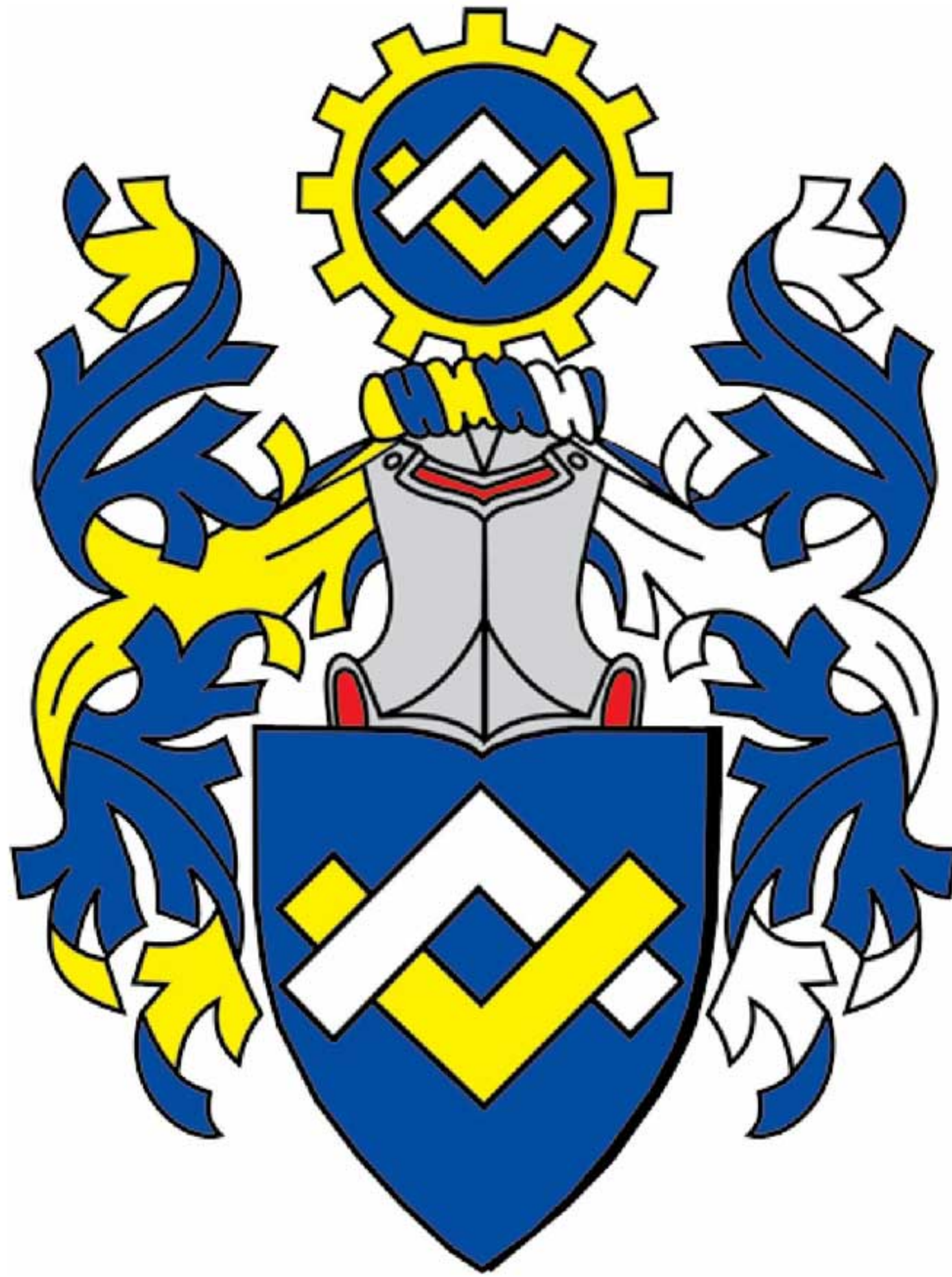
1. Преиначује се Одлука Суда части Инжењерске коморе Србије Сч.бр.9/2008 од 12. априла 2010.године у ставу I изреке, и то тако што се окривљеној Бодирога Марији дипл.грађ.инж, изриче мера – ЈАВНА ОПОМЕНА СА ОБЈАВЉИВАЊЕМ У ШТАМПИ.

2. Потврђује се Одлука Суда части Инжењерске коморе Србије Сч.бр.09/2008 од 12. априла 2010.године, у ставу II изреке, којим је одлучено о трошковима поступка.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Проф.др Драгослав Шумарац, дипл.грађ.инж.с.р.

Reklamni sadržaj objavljen u papirnom izdanju

1

**ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА
ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
У 2011. ГОДИНИ**

2

**ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН
ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ ЗА
2011. ГОДИНУ**

На основу члана 25. тачка 2. Статута Инжењерске коморе Србије („Службени гласник РС”, бр. 88/05 и 16/09), Скупштина Инжењерске коморе Србије, на Шестој редовној седници одржаној 27.12. 2010.године, донела је

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ у 2011. години

I. РАД НА ИЗРАДИ ЗАКОНОДАВНИХ И НОРМАТИВНИХ АКТА

Министарством на дефинисању и спровођењу поступка утврђивања усклађености лиценци које издају друге земље са правилима Коморе;

A) Приоритети у раду Коморе

- Рад на побољшању законских и подзаконских аката релевантних за рад у делатностима свих чланова Инжењерске коморе Србије, укључивањем Коморе у израду тих аката;
- Сарадња са Министарством животне средине и просторног планирања (у даљем тексту: ресорно министарство) по свим питањима од интереса за чланове Коморе, као и сарадња на изради подзаконских аката који се доносе на основу и у складу са Законом о планирању и изградњи;
- Сарадња са министарствима и институцијама (Министарством за економију и регионални развој, Институтом за стандардизацију, и другим) на хармонизацији српских стандарда (СРПС) и техничке регулативе са Европском.

B) Краткорочни циљеви Коморе

- Наставак активности на спровођењу поступка уписа Коморе у Регистар код Министарства правде;
- Наставак активности на изменама Закона о судским вештацима у циљу измене услова за обављање послова вештачења из области примене Закона о планирању и изградњи;
- Израда нормативних и институционалних претпоставки за вештачење по предметима судова и арбитраже, као и вршење стручних експертиза по захтевима привредних субјеката и институција;
- Наставак активности на проналажењу законских решења у циљу обезбеђења заштите имовине Коморе.

B) Средњорочни циљеви Коморе

- Наставак активности на утврђивању начина и модалитета на који ће Комора заштити своје чланове од угрожавања њиховог стручног и професионалног интегритета;
- Наставак активности на подршци у реализацији Пројекта о начинима приступања Србије Светској трговинској организацији (WTO односно СТО);
- Наставак активности и сарадње са ресорним

II. ОРГАНИЗАЦИЈА И ФУНКЦИОНИСАЊЕ КОМОРЕ

A) Приоритети у раду Коморе

- Рад на даљем институционалном организовању Коморе и њене инфраструктуре;
- Активности на обезбеђивању пословног простора у власништву Коморе за потребе регионалних центара и регионалних канцеларија;
- Подршка развоју регионалних канцеларија;
- Унапређивање рада и техничко опремање регионалних канцеларија, као и регионалних центара, у циљу пружања подршке раду регионалних одбора и чланству Коморе;
- Активности на унапређењу рада Суда части Коморе;
- Унапређење и прилагођавање Ценовника услуга које пружају чланови Коморе на тржишту.

B) Краткорочни циљеви Коморе

- Ангажовање чланова Коморе на отклањању последица земљотреса у Краљеву;
- Сарадња са струковним организацијама и удружењима;
- Учествовање у хуманитарним акцијама од државног значаја;
- Израда нацрта годишњег плана и програма рада, као и финансијског плана пословања Коморе, у целини и матичних секција, за 2012. годину.
- Израда плана и програма рада регионалних центара у складу са планом и програмом матичних секција.

B) Средњорочни циљеви Коморе

- Проширење материјалне основе за функционисање Коморе;
- Активности на ангажовању и организовању чланова Коморе у отклањању последица у случајевима елементарних непогода;
- Стално ажурирање база података Коморе и проширење селективног приступа база пода-

така са нивоа регионалних центара;

- Обезбеђење допунских средстава за рад Коморе кроз накнаде за рекламе на: сајту, Гласнику Коморе, стручним скуповима.

III. СЕРВИСИРАЊЕ ПОТРЕБА ЧЛАНОВА КОМОРЕ

А) Приоритети у раду Коморе

- Активности на објављивању закона, подзаконских аката, прописа и листа стандарда који су од значаја за чланове Коморе на сајту и у Гласнику Коморе;
- Активности на унапређењу комуникације између чланова Коморе и чланова Коморе са Секретаријатом Коморе;
- Организовање предавања, семинара и курсева из домена рада чланова Коморе;
- Промоција чланова Коморе сервисирањем и личним презентацијама на сајту Коморе.

Б) Краткорочни циљеви Коморе

- Наставак активности на реализацији програма за побољшање начина и технологије грађења стамбених објеката у селима Србије под називом „Лепа Србија“;
- Праћење реализације пројекта осигурања од професионалне одговорности чланова Коморе и рад на његовом унапређењу;
- Активности на добијању олакшица (попуста) у куповини стручно-научне литературе и лиценцираних софтвера за чланове Коморе;
- Рад на унапређивању Гласника Коморе;

В) Средњорочни циљеви Коморе

- Пружање помоћи у објављивању стручне литературе која је од значаја за чланове Коморе;
- Стално унапређивање сајта Коморе;
- Издавање стручних часописа Коморе;
- Наставак активности на стварању услова за преузимање у електронском облику стручних материјала са презентација и скупова;
- Наставак активности на унапређењу сервисирања чланова Коморе.

IV. ЛИЦЕНЦИРАЊЕ

А) Краткорочни циљеви Коморе

- Преиспитивање описа и услова постојећих врста лиценци;
- Наставак активности на допуни описа постојећих и утврђивања посебних услова за стицање нових врста лиценци;
- Увођење нових врста лиценци у циљу усклађивања са Законом о високом образовању и његовим изменама и допунама.

Б) Средњорочни циљеви Коморе

- Наставак активности на унапређивању технике и процедуре издавања лиценци;

V. УСАВРШАВАЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ СТРУКЕ

А) Приоритети у раду Коморе

- Наставак активности на перманентном усавршавању чланова Коморе и израда годишњег програма;
- Развијање и усавршавање информисања чланства о Комори и њеном раду;
- Организовање стручних предавања, научно стручних супова, као и организација изложби и сл. по плану и програму рада извршних одбора и регионалних одбора матичних секција;
- Омогућавање посета сајмовима који су од интереса за чланове Коморе;

Б) Краткорочни циљеви Коморе

- Унапређивање информисања јавности о Комори и њеном раду;
- Активности око прикупљања података о потенцијалним кандидатима за додељивање годишње награде по Правилнику о почасним члановима и Правилнику о наградама Коморе.

В) Средњорочни циљеви Коморе

- Подршка развојним програмима у циљу афирмације струке;
- Наставак активности на суфинансирању пројеката по реализованим конкурсима расписаним од стране Матичних секција;
- Развијање и унапређивање маркетинга Коморе;
- Спровођење реализације издавачке делатности у складу са Правилником о издавачкој делатности.

VI. СТРУЧНИ ИСПИТИ

- Активности на припреми, усклађивању и изради материјала за полагање стручних испита;
- Активности на изради нових и иновирању постојећих програма за полагање стручних испита по струкама у складу са новим наставним програмима факултета у сарадњи са ресорним министарством и струковним организацијама;
- Организовање припремних предавања за кандидате пре полагања стручних испита и усклађивање по струкама.

VII. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И САРАДЊА СА КОМОРАМА У ОКРУЖЕЊУ

А) Приоритети у раду Коморе

- Унапређење сарадње са другим инжењерским коморама;

- Наставити активности на усаглашавању српских прописа, стандарда и норматива са важећом европском регулативом а нарочито прописима Европске уније;
- Наставак активности у складу са чланством Коморе у FIDIC-у, ECEC-у и ECCE-у.

Б) Средњорочни циљеви Коморе

- Разматрање услова и предлога платформе за међусобно признавање издатих лиценци по билатералном и мултилатералном принципу са коморама – чланицама ECEC;
- Организација сусрета чланова Коморе са представницима других комора из европског окружења и организација посета и стручних путовања наших чланова градовима и земљама где су реализовани пројекти и програми од изузетног значаја за светску градитељску и културну баштину.

VIII. УЧЕШЋЕ У ПРОЈЕКТИМА ОД ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА

- Упознавање чланства Коморе о значајним пројектима објеката високоградње, нискоградње и хидроградње;
- Помоћ при реализацији пројеката са органима који издају одобрења-дозволе.

**ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ**

Проф. Др Милисав Дамњановић, дипл.инж.арх.

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ ЗА 2011. ГОДИНУ

1. ПЛАН ПРИХОДА

Р. Б.	Врста прихода	
1	Чланарина	135.000.000,00
2	Накнада за издавање лиценце	14.000.000,00
3	Израда печата чланова ИКС	7.000.000,00
4	Камата на орочени депозит	6.000.000,00
5	Стручни испити	45.000.000,00
6	Остали приходи	7.000.000,00
УКУПНО ПРИХОДИ		214.000.000,00

Напомена: Краткорочно орочена финансијска средства Коморе износе 60.000.000,00 динара.

2. ПЛАН РАСХОДА

	Врсте расхода	
А	Програм рада ИКС	67.300.000,00
	Стручни испити	39.400.000,00
Б	Програм рада матичних секција ИКС	31.500.000,00
В	Материјални трошкови пословања Суда части	3.300.000,00
Д	Материјални трошкови пословања ИКС	103.000.000,00
УКУПНО РАСХОДИ		205.100.000,00
ПРИХОД - РАСХОД = 8.900.000,00 дин.		
	Врсте расхода	
Г	Материјални трошкови на одржавању опремању и уређењу посл. прост. ИКС	65.000.000,00

Расходи под Г су у функцији набавке, опремања и уређења пословног простора.

ДОКУМЕНТИ
2. ПЛАН РАСХОДА
А. ПРОГРАМ РАДА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2011. ГОДИНИ

Р. Б.	Врста расхода	
A1	Рад на законодавној и нормативној пракси	1.000.000,00
A2	Организација и функционисање ИКС	3.000.000,00
A3	Сервисирање потреба чланова ИКС	5.000.000,00
A4	Стручни испити	39.400.000,00
A4.1	трошкови пореза (ПДВ)	8.200.000,00
A4.2	бруто накнаде члановима комисија	29.700.000,00
A4.3	путни трошкови чланова комисија	1.500.000,00
A5	Лиценцирање	
A6	Усавршавање и унапређење струке	3.000.000,00
A7	Перманентно усавршавање чланова ИКС	2.000.000,00
A8	Сарадња са струковним организацијама уз финансијску подршку по критеријумима ИКС	500.000,00

A9	Сарадња са часописима од интереса за струку и чланове ИКС по критеријумима ИКС	500.000,00
A10	Развој информационог система ИКС	500.000,00
A11	Рад на издавању публикације поводом годишњице ИКС	
A12	Обележавање дана Коморе и додела награда ИКС	3.000.000,00
A13	Међународне активности органа и тела ИКС и реализација програма међународне сарадње	2.200.000,00
A14	Међународне активности чланова ИКС	200.000,00
A15	Реализација пројеката УО ("Лепа Србија", осигурање од професионалне одговорности)	6.000.000,00
A16	Резерве за реализацију програма рада ИКС у 2011. години	1.000.000,00
УКУПНО РАСХОДИ (А)		67.300.000,00

Б. ПРОГРАМ РАДА МАТИЧНИХ СЕКЦИЈА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2011. ГОДИНИ

Врста расхода		
B1.1	Реализација активности матичне секције (Извршног одбора и регионалних одбора)	7.300.000,00
B1.2	Бруто накнада чланова ИО	4.450.000,00
B1. УКУПНО МАТИЧНА СЕКЦИЈА ПРОЈЕКТАНАТА		11.750.000,00
B2.1	Реализација активности матичне секције (Извршног одбора и регионалних одбора)	6.300.000,00

B2. УКУПНО МАТИЧНА СЕКЦИЈА ИЗВОЂАЧА РАДОВА		10.850.000,00
B3.1	Реализација активности матичне секције	3.100.000,00
B3.2	Бруто накнада чланова ИО	3.000.000,00
B3. УКУПНО МАТИЧНА СЕКЦИЈА УРБАНИСТА		6.100.000,00
B4.1	Активности матичне секције	1.500.000,00
B4.2	Бруто накнада чланова ИО	1.300.000,00
B4. УКУПНО МАТИЧНА СЕКЦИЈА ПЛАНЕРА		2.800.000,00
УКУПНО РАСХОДИ (Б)		31.500.000,00

В. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ ПОСЛОВАЊА СУДА ЧАСТИ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2011. ГОДИНИ

Р. Б.	Врста расхода	
B.1.	Путни трошкови	200.000,00
B.2.	Остали материјални трошкови	100.000,00

B.3.	Бруто накнаде за чланове Суда части: председник суда, судије, тужиоц, бранилац и заменици	3.000.000,00
УКУПНО РАСХОДИ (В)		3.300.000,00

Г. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ НА ОДРЖАВАЊУ, ОПРЕМАЊУ И УРЕЂЕЊУ ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Р. Б.	Врста расхода	
Г.1.	Набавка основних средстава за Секретаријат у Београду	3.000.000,00
Г.2.	Набавка основних средстава за регионалне канцеларије	60.000.000,00

Г.3.	Одржавање, опремање и уређење пословног простора ИКС у Београду	2.000.000,00
УКУПНО РАСХОДИ (Г)		65.000.000,00

Краткорочно орочена финансијска средства у износу од 60.000.000,00 динара могу да буду употребљена за набавку пословног простора у регионалним центрима Коморе.

Д. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ ПОСЛОВАЊА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2011. ГОДИНИ

Р.Б.	Врста расхода	
Д.1.	Бруто зараде и накнаде за запослене у Секретаријату у Београду	34.500.000,00
Д.2.	Бруто зараде и накнаде за запослене у регионалним канцеларијама	9.500.000,00
Д.3.	Бруто накнада за чланове Органа ИКС: УО,НО, председник и подпредседник Скупштине	23.100.000,00
Д.4.	Трошкови одржавања седница Скупштине	1.000.000,00
Д.5.	Бруто накнада чланова комисија Управног одбора	2.800.000,00
Д.6.	Путни трошкови запослених и чланова органа ИКС	1.800.000,00
Д.7.	Канцеларијски материјал	2.500.000,00
Д.8.	Трошк. накнада - омладинска задруга	50.000,00
Д.9.	Трошкови превоза - маркице	1.000.000,00
Д.10.	Трошкови поштанских услуга	3.500.000,00
Д.11.	Трошкови интернет услуга	1.000.000,00
Д.12.	Трошкови услуга одржавања (сервиси)	300.000,00

Д.13.	Трошкови комуналних услуга и телефона	2.500.000,00
Д.14.	Трошкови закупнина	3.500.000,00
Д.15.	Трошкови рекламе и пропаганде	100.000,00
Д.16.	Трошкови ост. услуга (фотокопирање и др.)	50.000,00
Д.17.	Трошкови репрезентације	1.500.000,00
Д.18.	Трошкови платног промета	400.000,00
Д.19.	Остали финансијски расходи - донације	2.000.000,00
Д.20.	Остали расходи	500.000,00
Д.21.	Трошкови горива за службени ауто и одржавање	2.000.000,00
Д.22.	Трошкови непроизводних услуга	400.000,00
Д.23.	Трошкови израде печата	4.000.000,00
Д.24.	Порези, таксе, обавезна давања	3.000.000,00
Д.25.	Стална резерва	2.000.000,00
УКУПНО РАСХОДИ (Д)		103.000.000,00
УКУПНО (А+Б+В+Д)		205.100.000,00

3. СПРОВОЂЕЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2011. ГОДИНИ ВРШИЋЕ СЕ НА СЛЕДЕЋИ НАЧИН:

- 3.1. Расходом под А16 (резерва) Управни одбор Коморе усаглашава реализацију расхода наведеног од А1 до А15.
- 3.2. План расхода под Б реализује се на предлог Извршних одбора матичних секција, одлукама Управног одбора и то на основу усаглашених програма рада матичних секција, које усваја Управни одбор Коморе.
- 3.3. Расходом под Д.25 (стална резерва) Управни одбор усаглашава реализацију расхода или усмерава средства за непредвиђене материјалне трошкове и може се користити за врсте расхода дате у деловима В и Д.
- 3.4 Расходи под Г.1., Г.2., Г.3., су у функцији набавке, опремања и уређења пословног простора. Пошто набављена основна средства и уређење пословног простора немају карактер књиговодствених трошкова, расходи под Г.неће ући у збир укупних расхода.
- 3.5. Управни одбор Коморе ће квартално пратити реализацију Финансијског плана, како у приходима тако и у расходима и доносити потребне одлуке у правцу усаглашавања реализације Финансијског плана Коморе за 2011. годину.
- 3.6. Овлашћује се Управни одбор Инжењерске коморе Србије, да између две седнице Скупштине, у случају потребе, изврши ребаланс финансијског плана за 2011 годину.
- 3.7 Финансијски план Инжењерске коморе Србије у 2010. години примењује се до доношења Финансијског плана ИКС-а за 2011. годину.
- 3.8 Овлашћује се Управни одбор Инжењерске коморе Србије, да између две седнице Скупштине, донесе одлуку о куповини пословног простора у власништву Коморе, у регионалним центрима, уколико се за то буду указали повољни услови. Краткорочно орочена финансијска средства,

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Проф.др Милисав Дамњановић, дипл.инж.арх.

Суфинансирају се три пројекта

ИВАНА ЛАЗИН

Комисија за суфинансирање пројеката Матичне секције урбаниста прегледала је и анализирала 13 пристиглих пријава и установила да десет испуњава тражене услове, на основу чега је изабрала да финансијски помогне три пројекта - „Претплата за електронску колекцију часописа из архитектуре и урбанизма“, „6. Београдску интернационалну недељу архитектуре“ и књигу „Планирање, пројектовање и уређивање простора намењених бициклистима у насељима и градовима“.

Једна од бројних активности, предвиђених Планом и програмом рада Матичне секције урбаниста за 2011. годину, јесте и расписивање Конкурса за суфинансирање пројеката из области урбанизма, чији је главни циљ пружање финансијске помоћи у суфинансирању пројеката који су од интереса за усавршавање рада чланова Коморе, а посебно за чланове Матичне секције урбаниста.

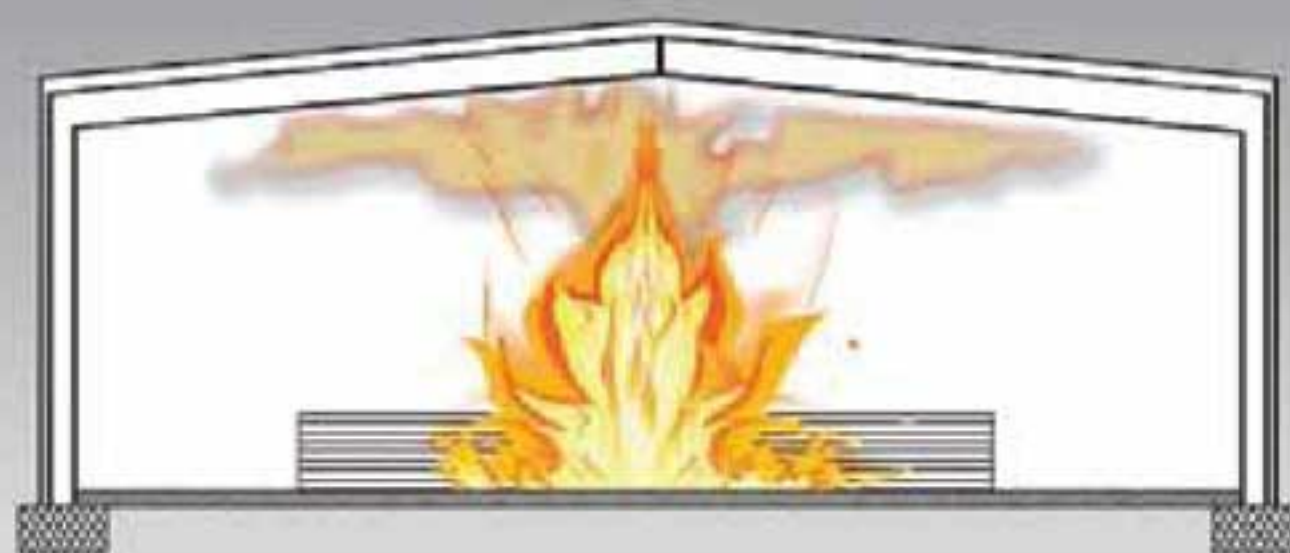
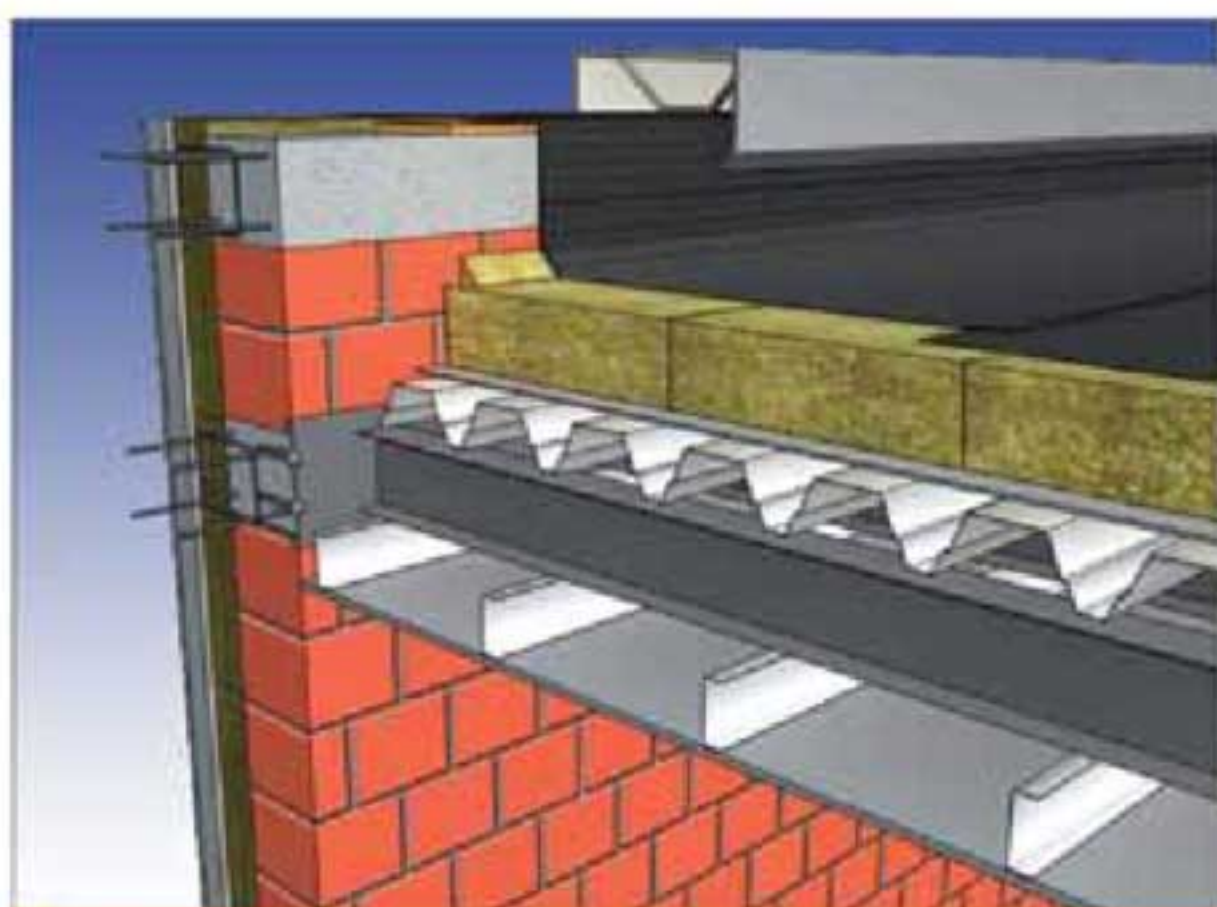
Извршни одбор Матичне секције урбаниста Инжењерске коморе Србије, на 12. редовној седници одржаној 1. фебруара 2011. године, је основао Комисију за суфинансирање пројеката у саставу: мр Тихомир Обрадовић, председник и чланови Славиша Чамагић и Гордана Ђилас.

У складу са задацима Комисије, расписан је Конкурс у дневном листу „Политика“, 9. фебруара 2011. године. Након истека прописаног рока за пристизање пријава, размотрене су и проверене испуњености основних услова поменутих

пријава (у складу са критеријумима и испуњености услова у погледу легитимитета подносиоца захтева). Комисија је констатовала број и структуру приспелих пријава, класификовала их, размотрила у пленуму и проверила испуњеност услова из Конкурса.

На расписани Конкурс пристигло је 13 пријава у тематским областима: стручне публикације и активности из усвојеног програма секције за које се реализација планира по конкурс. Након разматрања пристиглих захтева за суфинансирање пројеката, Комисија је, у двостепеном поступку, предложила да се два захтева суфинансирају, а Извршни одбор Матичне секције урбаниста је предложио да се суфинансира још један пројекат, што је Управни одбор ИКС на својој 26. седници одржаној 25. марта 2011. године и одобрио. Према томе биће суфинансирани следећи пројекти: Електронска публикација - „Претплата за електронску колекцију часописа из архитектуре и урбанизма“, Публикација каталога „6. Београдске интернационалне недеље архитектуре“ и Публикација књиге „Планирање, пројектовање и уређивање простора намењених бициклистима у насељима и градовима“.

Остале пристигле пријаве чланови Извршног одбора су одбили зато што сматрају да пројекти, наведени у захтевима, нису намењени активностима из домена унапређења урбанистичке струке, не подпадају у тематске области за које се расписује Конкурс и који су већ конкурисали на претходно расписане конкурсе.

Sistem ravnog krova sa kamenom mineralnom vunom slagan na licu mesta

- o Sistem koji je ispitан i dokazan u pogledu zaštite od požara - Izveštaji o ispitivanju otpornosti prema požaru u trajanju od 30 minuta i 60 minuta instituta IMS
- o Olakšano rešavanje i izvođenje detalja različitih prodora i atike
- o Direktna montaža na betonske i čelične elemente konstrukcije
- o Odlične termoizolacione osobine i zaštita od buke
- o Zagarantovana trajnost svih ugrađenih materijala
- o Iskorišćenje pune visine objekta
- o Brza i efikasna montaža (500-1000m²/dan)
- o Ekonomično rešenje za investitore

RUUKKI
more with metals

KNAUF INSULATION
Vreme je za veliku energiju!

www.ruukki.rs

www.knaufinsulation.rs

СТРУЧНИ РАД

Израда планова у току

АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋЕВИЋ*

Од доношења Закона о планирању и изградњи из 2003., а затим и 2009. године, Србија је дала апсолутну подршку планирању јединица локалне самоуправе и ширих територијалних целина. Подршка је изражена кроз одређене чланове у Закону, али и кроз конкретну финансијску помоћ. До данас, то је резултирало уговарањем и изградом великог броја Просторних планова од којих су неки већ донешени, објављени у локалним службеним гласилима и у поступку примене. Међутим, тачна је и констатација да један мањи број општина још увек није почео израду планске документације за своје територије.

Шта је корист

Један од основних услова за добијање Локацијске, затим и Грађевинске дозволе јесте тзв. „плански основ“, тј. могућност да према правилима уређења и грађења из донетог Просторног плана, служба урбанизма може да одговори на жељу и захтев потенцијалног инвеститора. Поред изградње у општинским центрима, неретко се ја-

Захваљујући Министарству животне средине, рударства и просторног планирања и Републичкој агенцији за просторно планирање пракса просторног планирања у Републици Србији све се више напредује.

вљају и амбиције или потребе за изградњом објеката на пољопривредном земљишту, поред воде и у шуми. У том смислу, модерни општински планови садрже и основне принципе који су сагледани кроз изградњу објеката компатибилних основним категоријама земљишта, као и планираној намени простора уз максимално коришћење природних материјала и примену енергетске ефикасности, и то на:

- грађевинском земљишту се, поред стамбених објеката, дозвољава и изградња комерцијалних, привредних, јавних, инфраструктурних, образовних, здравствених итд., без обзира на ранг насеља у мрежи;
- пољопривредном земљишту се, поред стамбених објеката пољопривредних домаћинстава мањих од 200м², дозвољава и изградња сушара, магацина садног материјала, објеката за спремиште, као и прераду пољопривредних производа, стаја, штала, фарми за узгој пернатих животиња, крзнаша, виноградарских објеката и тсл.;
- шумском земљишту се дозвољава изградња ловачког дома, објеката за спорт и рекреацију у природи, свих врста објеката за узгој и прикупљање шумских плодова, објеката за заштиту шуме, прераду дрвета и др.; и
- водном земљишту се дозвољава изградња објеката за производњу и прераду воде, објеката у риболовне сврхе, мини хидроелектране (МХЕ), мини акумулација, рибњака, као и евентуалних објеката на води и др..

Тиме се заокружује основна идеја о уређености целокупне територије и ствара плански и домаћински амбијент за тако потребне и жељене нове инвестиције.

Коначно, Просторни план јединице локалне самоуправе је и својеврсна подршка легализацији бесправно изграђених објеката под условом да нису изграђени на јавном земљишту, коридорима инфраструктуре и у проглашеним или планираним зонама заштите.

У наредним бројевима „Гласника“, Матична секција планера ће приказати неке од Просторних планова које су Општине донеле у последње време, са циљем упознавања стручне, али и шире јавности са начином израде планова и планским решењима у њима. У овом броју представљамо Општину Ћићевац, односно, концепцију њеног просторног развоја.

Концепција просторног развоја Општине Ћићевац

Просторни план општине Ћићевац урађен је у Југословенском институту за урбанизам и становање, ЈУГИНУС А.Д., Андрићев венац 2, Београд

Општи циљ рационалне организације и уређења простора подручја општине Ћићевац јесте коришћење простора у складу са потенцијалима природних и створених вредности и дугорочним потребама економског и социјалног развоја. Остварење наведеног циља се постиже:

1) равномерним размештајем становништва, привредних и других активности, што захтева успоравање концентрације становништва и активности у подручјима интензивног насељавања и подстицање развоја мањих и средњих прерађивачких капацитета, заснованог претежно на сировинској бази и повезивању у одговарајуће веће производне системе у складу са ресурсним и локационим условима;

2) ублажавањем депопулације којом је захваћено читаво подручје Просторног плана, изузев општинског центра и његове непосредне околине, преко економског, социјалног и другим политикама. Значајнија од осталих су решења којима се утиче на бржи привредни развој заједнице села, јачање економске позиције пољопривреде и пољопривредних произвођача, развој инфраструктуре, подизање комуналног стандарда и модернизација и осавременавање услуга јавних служби;

3) прилагођавањем привредног развоја тржишним условима производње, увођењем иновација, повећањем ефикасности, снажном подршком приватном предузетништву, интеграцији и подешавању производних програма захтевима ближих и даљих тржишта; и

4) заустављањем даље деградације природних ресурса и добара и сузбијањем непланске изградње.

У општини Ћићевац, најважнија област развоја биће и даље **пољопривреда**, расположивошћу пољопривредног фонда, квалитетом земљишта и традиционалном везаношћу становништва за ову привредну област. Интензивирање развоја пољопривреде, посебно ратарства и сточарства, омогућиће бржи развој и изградњу разноврснијих прерађивачких капацитета. Самим тим, у одређеној мери и на конкретно дефинисаним локацијама пољопривредно

земљиште ће променити намену у грађевинско првенствено за изградњу капацитета за финалну прераду пољопривредних производа, њихов смештај (хладњаче, сушаре, кланице, магацини), или проширење постојећих према потреби.

Активирање будућих **привредно-радних зона**, посебно дуж аутопута, постаће нова окосница развоја, кроз даљу специјализацију производње и привредно повезивање са осталим подручјима и центрима ширег окружења.

Компаративне предности овог подручја за интензивирање развоја **транзитног и излетничког туризма** и пратећих делатности заснивају се на развоју нове специфичне и препознатљиве туристичке понуде и нових репера. Битни фактори потпуније валоризације туристичког потенцијала су: близина Крушевца и Копаоника и двеју река - Јужне и Западне Мораве, близина ушћа у највећу српску реку Велику Мораву, као и њихове обале; постојећи и притом потпуно запостављени културно-историјски садржаји, посебно тзв. „Мојсињска света гора“ и кула Тодора од Сталаћа; саобраћајни положај на коридору аутопута Е-75 и близина железничке пруге као фактори повезивања.

Развој новог облика просторно-функционалне организације подручја по заједницама села оствариваће се децентрализацијом појединих делатности, јавних служби и активности из општинског центра у већа сеоска насеља, ради ефикаснијег координирања активности локалних заједница. Побољшање квалитета живота и убрзанији развој јавних служби и привредних функција оствариваће се приоритетно у насељима, као што су Сталаћ, Мојсиње и Плочник. С друге стране, даљи развој центра Општине засниваће се на обезбеђењу вишег квалитета функција општинског значаја, а посебно услужних делатности, образовања, здравства, културе, информатике и сл..

Развој сеоских насеља и подручја, као вишефункционалних производних, социјалних и културних простора и јачање економске снаге сеоских домаћинстава представља најзначајније питање будућег равномерног развоја. Сви циљеви и стратегије које воде ка развоју села, а тиме и решавању питања популационог развоја и размештаја становништва, представљају, у извесном смислу, подциљеве једног основног који се дефинише као добростојећи пољопривредни произвођач/сељак. У стратешком смислу то захтева квалитативне и квантитативне промене на сеоском подручју, засноване на следећим основним поставкама:

- 1) укрупњавање поседа;
- 2) подизање саобраћајне доступности, нивоа комуналне и опремљености објеката јавних служби и укупне, амбијенталне и друге уређености села;
- 3) изградња прерађивачких капацитета, повезаних одговарајућим технолошким системима у или ван планског подручја; и
- 4) диверзификација пољопривредне производње према физичко-географским условима зона (долинско-равничарски делови предиспонирани су за ратарство и сточарство, а брдски за воћарство и сточарство), имајући у виду нове тенденције према развоју генетски модификованих пољопривредних култура и органској пољопривреди, тиме што ће предност за производњу органске хране (која је знатно скупља и траженија на тржишту) имати брдски делови.

Једно од основних упоришта концепције Просторног плана односи се на, рационално коришћење и заштиту природних ресурса и постојећег културног наслеђа,

стратешки значајних за развој и квалитет живљења. Укупан биланс водних ресурса захтева изузетно пажљиво коришћење и у потпуности обезбеђен систем заштите од загађења и непланског коришћења. Међу приоритетним планским решењима је **завршетак изградње регионалног водовода**, регулисано одвођење отпадних вода, као и очување квалитета и природне плодности земљишта. Исти значај придаје се обнављању и побољшању квалитета шума.

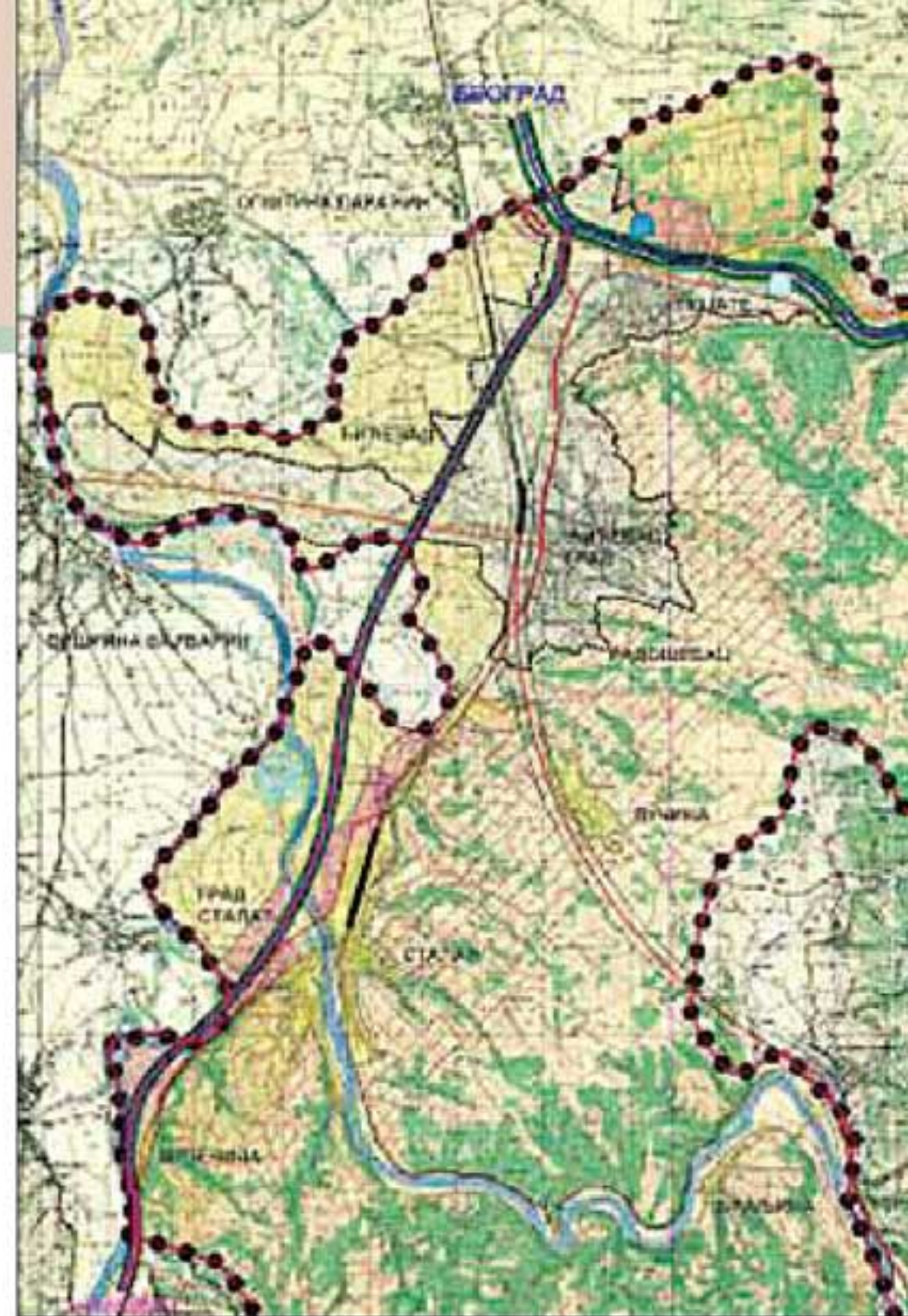
Планом се успостављају основе за ефикаснију контролу коришћења и уређења грађевинског земљишта и утврђују норме и препоруке за изградњу и комунално опремање насеља. Ради благовременог резервисања простора за рационалну изградњу и коришћење објеката/подручја од јавног интереса, утврђују се режими коришћења и заштите простора коридора планираних инфраструктурних система, подручја експлоатације минералних ресурса и сировина, као и простора заштићених природних и непокретних културних добара.

Тежиште је и на унапређењу и заштити животне средине, заштити и промоцији вредне природне и културне баштине и очувању подручја са вредностима од значаја за квалитет животне средине. У домену заштите и промоције културно-историјског наслеђа, залагање је за промену досадашње праксе коју је карактерисало занемаривање односа према окружењу у мерама заштите споменика и сужен избор у односу на историјске периоде и врсте наслеђа.

Основ **просторне концепције** се заснива на:

- географском **положају на обали река Јужне и Западне Мораве и близини ушћа у реку Велику Мораву**, који представља један од најупечатљивијих и притом неискоришћених потенцијала у области водoprивреде, спорта, рекреације и туризма;
- саобраћајном **положају на коридору аутопута Е-75** и близине железничке пруге као фактора генерисања саобраћајне и друге привреде;
- будућој, изграђеној и комплетираној **техничкој инфраструктури**;
- **биодиверзитету** кога чине делови више еколошких целина, од којих свака има још увек недовољно искоришћене вредности;
- **демографском потенцијалу** у квалитативном смислу, где се истиче традиција и искуство становника из руралног подручја и **мрежи сеоских насеља** са различитим функционалним улогама груписаних око насеља Ћићевац као центра Општине;
- **прехрамбеном потенцијалу**, који чини квалитетно обрадиво земљиште још увек недовољно ангажовано за пољопривреду; и
- уређењу и **промоцији постојећег културно-историјског наслеђа**.

*Мр Александар Вучићевић, дипл. пр. пл. председник Извршног одбора МС Планера и члан УО ИКС

■ Реферална карта просторног плана општине Ћићевац

Reklamni sadržaj objavljen u papirnom izdanju

Мало „успавано“ прво тромесечје

У осам регионалних центара током првог квартала 2011. забележен мањи број активности, осим за највећи - Београд, за који је због лоших временских услова отказана стручна посета градилишту нови мост на Сави и градилишту моста преко Дунава код Бешке. Регионална дешавања, у овом периоду, су означиле манифестације: архитектонске изложбе - 6. Архиенеле у Врању, ARH 004 у Суботици и Сајам грађевине у Крагујевцу, о којима се посебно пише у рубрици "између два броја"

ВЕРА БУБОЊА

Сви регионални центри имали су велики број акција и активности током 2010. године, посебно у последњем календарском месецу, па се може узети да је први квартал 2011. искоришћен за „мали предах“ пред бројне и обимне акције у „преосталих“ девет месеци ове 2011. године. Зато и не треба сумњати да ће ова календарска година бити на нивоу свих претходних од 2003. до 2010.

Регионални центар Ваљево

Регионални одбор дипломираних инжењера осталих техничких струка регионалног центра Ваљево, 23. марта, организовао је: Трибину „Светлосна саобраћајна сигнализација и опрема“, у малој сали Градске управе у Ваљеву. Предавач Драган Пуцаревић, дипломирани инжењер саобраћаја, је кроз опширну презентацију обухватио област светлосне сигнализације, светлећих знакова, изменљиве сигнализације са аспекта пројектовања а да сигнализација и опрема буду у функцији прописаног регулисања саобраћаја и безбедности свих учесника у саобраћају.

У делу који се односи на извођење радова на постављању сигнализације и опреме и коришћење уређаја за опрему саобраћајних површина објашњења је дао предавач Благоје Цонић, дипл. инжењер саобраћаја, иначе директор Дирекције за изградњу Уба. У својој презентацији кроз примере из праксе је указао на одређене потешкоће са којима се сусрећу непосредни извођачи радова и инвеститори у процесу реализације пројеката.

Трећа тема се односила на Трендове у примени ИТ технологије и соларних ћелија у изради саобраћајне сигнализације и опреме у којој су предавачи Драган Пуцаревић, дипл. инж. саоб. и Благоје Цонић, дипл. инж. саоб. се осврнули на праћење новитета у области производње и примене светлосне саобраћајне сигнализације и опреме са посебним освртом на увођење „паметних знакова“ коришћењем рачунарске технологије. Циљ трибине је било упознавање чланова са новим решењима у светлосној сигнализацији, пре свега лиценцираним пројектантима и извођачима радова како би се доследније примењивали стандарди и техничка упутства из области пројектовања и постављања светлосне саобраћајне сигнализације и опреме.

Трибина „Светлосна саобраћајна сигнализација и опрема“, одржана је у малој сали Градске управе у Ваљеву

Регионални центар Нови Сад

Регионални одбор дипломираних грађевинских инжењера одржао је 10. фебруара предавање у Свечаној сали Факултета техничких наука Новосадског универзитета, уз присуство стотинак учесника, на коме су обрађене четири теме о којима су поред домаћег предавача др Матије Стипића говорили и гости из Мађарске – Јожеф Надудвари, Хрватске – Ловорко Барбарић, и СР Немачке – Вилибалд Келбл (Wilibald Kölbl).

Др Матија Стипић, дипл. грађ. инж., у свом излагању говорио је о техничким нормама при изради студија водоснабдевања, нагласивши да немачке техничке норме DVGW W 410 (2008) дају препоруке за утврђивање потрошње воде и коефицијенте дневне и сатне неравномерности потрошње као основу за димензионисање главних објеката у системима водоснабдевања. Вишедеценијска истраживања указују на тренд смањења потрошње воде по становнику и смањене коефицијенте неравномерности за све типове насеља. На основу мерења у немачким градовима и насељима, дате су практичне формуле за прорачун коефицијента неравномерности у функцији броја становника.

Јожеф Надудвари, дипл. инж., представио је рад система за пречишћавање отпадних вода, СБР системи, и искуства овог система у Републици Мађарској. Такође је приказао разлике између конвенционалног типа система за пречишћавање и осталих СБР система, као и предности ових система (технолошке, техничке, инвестиционе и предности одржавања).

Ловорко Барбарић, дипл. инж., говорио је на тему „Аутоматске решетке и сита за механички пред-

Раде Милутиновић одржао у Новом Саду предавање – „Могућности мобилне одбране од поплава“

третман отпадних вода“. Први део предавања обрадио је предности и мане појединих типова опреме за механички предтретман отпадних вода, првенствено грубих и финих решетки и сита. Други део се односио на поједине, најзаступљеније типове решетки и опреме, са нагласком на новим технолошким решењима и њиховим применама.

Гост из СР Немачке Вилибалд Келбл одржао је предавање са темом – „Економични поступци машинске дехидрације муља са уређаја за пречишћавање отпадних вода“. Приказани су модерни и економични поступци машинске дехидрације муљева насталих у поступку пречишћавања отпадних вода са примерима из праксе.

Исти регионални одбори имали су акцију и месец дана касније, 17. марта, када је Раде Милутиновић, дипл. грађ. инж., одржао предавање – „Могућности мобилне одбране од поплава“ (интегрално га објављујемо на странама). Предавање је одржано у Свечаној сали Факултета техничких наука у Новом Саду у присуству неколико десетина слушалаца.

Регионални центар Крагујевац

Подсекција дипломираних грађевинских инжењера по други пут је учествовала као један од покровитеља Крагујевачког сајма грађевинарства, који се од 3. до 7. марта одржава на „Шумадија сајму“.

Тема овогодишњег Сајма грађевинарства била је – „Заштита од пожара – примена Закона о заштити од пожара“. Током пет мартовских дана, поред основне теме одржано је низ презентација са стручним предавањем из области као што су – енергетска ефикасност објеката, са освртом на обновљиве изворе енергије и заштиту животне средине.

Подсекција дипломираних инжењера архитектуре организовала је и одржала 11. марта предавање са темом „Могућност урбане ремоделације блокова градских центара на примеру града Крагујевца са примерима реконструкције градова ЕУ“. Предавање је одржано у Свечаној сали Регионалне привредне коморе у Крагујевцу. Примарни циљ урбане ремоделације градског центра Крагујевца представљала би трансформаци-

ја постојећих регулација у контексту унапређења функционалних и визуелних токова који воде ка објектима значајног културног наслеђа у централној градској зони, што би подразумевало/захтевало и предлог нове урбане матрице.

Урбана структура блоковског концепта, преузета из Студије заштите П.К.И.Ц. Старо градско језгро (усвојена на седници Скупштине града Крагујевца 2003. године), представља модел ремоделације заштићеног градског језгра који омогућава одрживи развој, функционисање и уређење система који саучествује у подизању квалитативног односа према културном наслеђу и интегрисање постојећу и ново-планирану урбану матрицу.

Град Крагујевац поседује капацитете који се огледају у великом броју стручњака у јавном и приватном сектору који су у стању да акцију урбане обнове спроведу у дело, и то како путем планирања тако и пројектовањем и реализацијом извођења планираних структура.

Крагујевац још увек има прилику да тему урбане обнове своје централне градске зоне дефинише путем израде Плана детаљне регулације за зону «Просторно културно историјске целине Старо градско језгро» чиме би се трајно решила питања функционалног и просторног аспекта и стекли услови за инвестирање и унапређење односа према својем наслеђу.

Регионални центар Чачак

Подсекција дипломираних инжењера електротехнике организовала је 28. јануара предавање – „Примена нових прописа у области електричних инсталација“, које је одржано у Зеленој сали Електродистрибуције у Чачку. Предавачи су били дипл. инж. ел. – Милован Главоњић из Београда и Милан Ерић из Чачка.

Предавање је првенствено било намењено електроинжењерима са лиценцама 350/450 – који се баве пројектовањем и извођењем електричних инсталација ниског напона, а који су недовољно упућени у нове прописе и стандарде. Циљ је да се чланство упозна са основама и принципом коришћења нових стандарда из области електротехнике, са нагласком на могућност коришћења и старих повучених стандарда који црпе своју примену из Правилника о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона који је још увек на снази и који у појединим својим члановима дефинише обавезност примене истих. Предавачи су нагласили да се пројектанти и извођачи, на самом почетку, морају определити које ће стандарде примењивати. Представили су преглед повучених и донетих СРПС стандарда који се односе на електричне инсталације ниског напона и посебно нагласили да је неприхватљиво (погрешно) истовремено примењивати нове и старе стандарде.

Промовисан је и *Приручник за испитивање електричних и промобранских инсталација* (приређен у складу са стандардом за верификацију електричних инсталација СРПС ИЕЦ 60364 – део 6) чији су аутори Милован Главоњић и Милан Ерић.

Подсекције дипломираних грађевинских инже-

њера и дипломираних инжењера архитектуре организовале су 18. фебруара стручну посету – „Обилазак градилишта – нови мост на Сави у Београду”.

Чланове Коморе дочекао је Зоран Луковић, дипл. грађ. инж., представник фирме Луис Бергер Гроуп, која је на изградњи моста задужена за надзор. Обим, комплексност и напредна технологија конструкција, укључујући висину пилона, дужину главног распона, ширину греде и издигнуте радне платформе, као и ограничени период изградње од три године, изазов су у међународном окружењу које је створено учешћем специјализованих компанија и инжењера из Србије, Аустрије, Немачке, Словеније, Кине, Швајцарске, Француске, Велике Британије, Данске и Мађарске.

Подсекција дипломираних грађевинских инжењера одржала је 1. марта презентацију концепта Просторног плана општине Горњи Милановац и Плана генералне регулације за Горњи Милановац. Презентација је одржана у Великој сали СО Горњи Милановац. Презентатори су били – Весна Савић, дипл. инж. арх., руководилац тима за израду Плана генералне регулације, и Александар Рудник Милановић, дипл. инж. арх., руководилац тима за израду Просторног плана. Презентација је била намењена урбанистима, архитектама, грађевинским инжењерима, привредницима и представницима локалне самоуправе. Архитекте Савићева и Милановић су у оквиру концепције прво дефинисали општинске центре различитог нивоа, подручја за која се предвиђа израда Планава нижег реда, подручја која ће бити обрађена шематски. Као изузетно важно – подручја у којима ће добијање грађевинске дозволе бити могуће директно на основу Просторног плана. У другом делу презентације представљен је концепт Плана генералне регулације за насељено место Г. Милановац. На основу расположивих демографских података, података свих заступљених установа са територије града, услова јавних предузећа, као и уочених потреба привреде и грађана, дефинисана је намена површина у градском подручју. На крају су свим присутним подељене CD презентације, са текстуалним и графичким прилозима.

Циљ ове презентације био је да се инжењери свих струка информишу о концепту и решењима основних планских докумената општине Горњи Милановац, уз давање могућности за благовремене примедбе и сугестије.

Регионални центар Краљево

Подсекција дипломираних грађевинских инжењера организовала је 1. марта „округли сто“ на тему „Санација објеката оштећених земљотресом у Краљеву у складу са важећим законом и подзаконским прописима“, у сали Привредне коморе у Краљеву. Организовање „округлог стола“ имало је за циљ да разреши разне дилеме при изради техничке документације оштећених објеката, вршења санације, и довођења у безбедно и употребно стање за кориснике, наравно у складу са законским прописима који обухватају ту материју.

Овом догађају присуствовао је и проф. др Драгољуб Дренић, са Грађевинско-архитектонског факул-

Округли сто о „Санацији објеката оштећених земљотресом у Краљеву у складу са важећим законом и подзаконским прописима“, одржана је у сали Привредне коморе Краљево

тета из Ниша, који је као донацију граду Краљеву предао неколико завршених пројеката санације грађевинских конструкција код индивидуалних објеката. Решења професора Дренића за санацију зиданих објеката веома су значајна за даљи рад чланова Коморе који учествују у санацији објеката оштећених земљотресом. Општи закључак је да је „округли сто“ умногоме допринео бољем и квалитетнијем разматрању решења при изради техничке документације за санацију оштећених конструкција код индивидуалних објеката, као и само извођење радова по израђеној документацији.

Регионални центар Суботица

Подсекције дипломираних грађевинских инжењера 25. марта уприличена је стручна поста градилиштима два моста - преко Дунава код Бешке и преко Саве у Београду.

Иако им мост преко Дунава код Бешке први био у видокругу, Суботичани су прво посетили мост на Сави у Београду. Обилазак градилишта започео је са новобеоградске стране где су инжењери од својих водича, Зорана Луковића и Милана Грујића из Луис Бергер групе задужене за надзор, добили основне информације о мосту и сагласно нашим позитивним прописима добили основну заштитну опрему – шлемове и прслуке како би безбедно обилазили велико градилиште. Како би избегли саобраћајну гужву преко моста „Газела“, који је у реконструкцији, домаћин се потрудио да од новобеоградске стране моста читаво градилиште обиђемо моторним чамцима, односно, да на тај начин пређемо на «чукарничку» страну. Колеге Луковић и Грујић подробно су изнели све податке о перформансама «моста са пилоном», али и одговориле на свако постављено питање.

Домаћин Суботичанима на мосту преко Дунава код Бешке био је Слободан Митровић, директор пројекта из „Алпине Србија“, који је предочио све карактеристике новог мост, али и тешкоће на коју извођачи наилазили током изградње. Посебно је нагласио да је за 15. април планирано спајање главне мостовске конструкције, а тиме и још једно премошћење моћног Дунава. Занимљиво је да су заједно са Суботичанима градилиште код Бешке обишли и чланови Коморе из Регионалног центра Крагујевац.

СТРУЧНИ РАД

Могућности мобилне одбране од поплава

Концентрисано складиштење елемената поред места формирања мобилне линије одбране. У кругу пречника 15 м ускладиштено је 500 м³ елемената.

Концентрисано дворедно линијско складиштење делимично укопано.

РАДЕ МИЛУТИНОВИЋ*

Сведоци смо да се и поред свих мера које се предузимају за заштиту од поплава, развоја и примене најразноврснијих система заштите, градње нових и ојачавања старих објеката за одбрану од поплава, поплаве ипак јављају. Ни највећа достигнућа наше цивилизације нису елиминисала поплаве. Оне се јављају како у најбогатијим тако и у најсиромашнијим државама. Све чешће поплаве на почетку XXI века намећу да се на потенцијално угроженим просторима прихвати и усвоји принцип - „живети са поплавама“.

Пошто се поплаве не могу елиминисати, преостаје да се мудро и плански управља ризиком од поплава, а када настану, да се свеобухватно управља поплавама.

До момента настанка поплаве, спроводи се одбрана од поплава. Када до поплаве дође, преостаје да се поплавом управља. У обе фазе, системи мобилне одбране постају незаменљиви.

ИСКУСТВА ИЗ ПОПЛАВА КОЈЕ СУ СЕ ДЕСИЛЕ ПОСЛЕДЊЕ ДЕЦЕНИЈЕ

Климатске промене на нашем подручју су почеле да се све јасније исказују кроз хидролошке промене, намећући озбиљне проблеме градовима који су изграђени поред река. Промене су толико велике да је скоро немогуће задржати прокламоване степене заштите, а често и обезбедити заштиту.

Општа карактеристика поплава које се дешавају у средњој Европи, одакле и нама долази Дунав је, да се број катастрофалних поплава повећао.

Узрок поплава није небрига и слабо заштићени градови, већ превазилажење нивоа на које су одбрамбене линије димензиониране. То има за најчешћу последицу, продоре кроз подлогу насипа.

У горњем току Дунава и на притокама, као и на другим рекама у Средњој Европи, у току је интензивно повећавање степена сигурности постојећих одбрамбених линија на разне начине - од надвишења стабилних линија, примене разних мобилних система одбране, промена у коритима које имају за циљ повећање површине протицајних профила и повећање пада па тиме и повећање протока без повећања нивоа и сл. Развила се делатност управљања ризиком од поплава, а потом и хидротехничког управљања поплавама.

Проблем поплава и катастрофалних великих вода се из горњег тока Дунава полако сели у средњи ток. У средњем току смо ми.

О поплавама које су се десила последњих година, како у нашој земљи, земљама у окружењу па и у свету, може се закључити да имају неколико заједничких особина:

- превазиђени су дотадашњи водостаји за које су системи и објекти обезбеђивали рачунску сигурност.

- нису активирани или нису постојале секундарне одбрамбене линије, па је пробојем основних линија одбране, поплава одмах добијала катастрофалне размере.

- поплаве су имале до тада невиђен облик и размере, а настајале су таквом силином да се скоро ништа није могло урадити,

- многе од поплава су биле библијских размера потопа, са којим се не може борити, већ се само спасавати

- са настанком поплаве, учљиво је изненађење, као да су сви веровали да се то њима не може десити.

- слагани су надчовечански напори да се поплава контролише тј. да се контролише плављење брањене територије, али често узалудно јер секундарне линије одбране нису биле унапред припремљене, а требало

их је за кратко време изградити у дужини два до три пута већој него што су основне линије одбране. За кратко време, које је било на располагању, то је било немогуће.

Поплаве и велике воде имају особину - да где су једном биле, опет се враћају. Ко не научи лекцију из први пут, учи је из више пута. Има пуно оваквих примера. Пољаци су у Вроцлаву катастрофалну поплаву 1997. године прогласили поплавом миленијума. Међутим, после 13 година, 2010. године поплава им се поновила. Значи да она из 1997. године није била поплава миненијума.

На жалост, многи наши крајеви су доживели поплаве последњих година. Посебно 2009. и 2010. године. Није утешно, али поплава ће се вратити, а ни претходне штете неће бити отклоњене. Отклањање штета је знатно скупље од разумне заштите.

Опис патентираних УНИВАРЗАЛНИХ КОНСТРУКТИВНИХ „L“ ЕЛЕМЕНАТА®

Данас постоје врло различите конструкције и техничка решења опрема ма мобилну одбрану. Универзални конструктивни бетонски „L“ елементи су једно од решења.

У попречном пресеку имају облик латиничног слова „L“. Димензије елемената су променљиве. Одређују се према потребној висини водонепропусне баријере која се жели.

1. Висина мобилне баријере је **једнака висини елемената** у одбрабеном пложају. Ако је на чврстој подлози, формирана баријера је стабилна и при преливању.

2. Елементи су **водонепропусни**, а заптивање је сунђерасто-гуменим заптивачима. Укупна хидрауличка стабилност зависи искључиво од стабилности подлоге,

3. Баријере од бетонских „L“ елемената **пружају велику општу сигурност**, а могу се формирати на различитим подлогама. Пун ефекат долази до изражаја на тврдим и равним подлогама какве најчешће већ постоје – путеви, улице, шетне и бицикличке стазе, кејови, кејски зидови и сл. .

4. **Јединицу мобилне баријере** чини један бетонски „L“ елемент и два заптивача.

5. „L“ елементи су **трајни** колико је и бетон трајан,

6. За монтажу је потребно **изузетно кратко време** јер се елементи налазе ускладиштени на месту примене.

7. **Постављање** елемената је искључиво машински.

8. Време **демонтаже** је **једнако времену монтаже**.

9. Опрема се **веома мало хаба** приликом употребе.

10. **Заменљивост делова** је **потпуна**.

11. **Ноћни и лоши временски услови** **веома мало утичу** на ефекат и квалитет постављања.

НАЧИН СКЛАДИШТЕЊА

Захтевани начин и услови складиштења су изузетно важне особине сваке мобилне опреме. Складиштење конструктивних „L“ елемената, такође представља патентно решење и карактеристике га:

- **складиштење на отвореном,**
- **нису потребни објекти за складиштење,**

- **није потребно посебно чување ни складишта ни елемената,**

- **контрола стања елемената врши се визуелним прегледом.**

Разрађена су три типа складиштења:

1. **Концентрисано складиштење** - велики број елемената на малом простору,

2. **Концентрисано линијско складиштење** - ускладиштени елементи добијају додатну намену,

3. **Линијско складиштење** – елементи се складиште дуж линије примене.

НОВИ КОНЦЕПТ МОБИЛНЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА И УПРАВЉАЊА ПОПЛАВАМА

Одбрана од поплава се спроводи планским уређењем територије и у оквиру тога објектима за одбрану од поплава који формирају фиксне линије одбране. Уколико запрети опасност преливања тих фиксних линија одбране, примењују се разни системи мобилне одбране од поплава.

Могу бити примењивани плански - на угроженим местима, а и на сваком месту на коме се изнеодека укаже потреба у току одбране од поплава.

Линијско складиштење елемената крај пута – коефицијент складиштења 4:1,

Бити спреман за управљање поплавом подразумева:

- имати припремљену адекватну опрему за формирање водонепропусних баријера,
- имати спремну механизацију и људство,
- имати дефинисане линије на којима је могуће спровести контролисање плављења територије.

На испуњењу ових претпоставки, базиран је нови концепт патентираних система мобилне одбране од поплава.

Елементи за формирање мобилних линија одбране, ускладиштени су на месту примене. То је једина гаранција да ће се моћи и имати довољно времена, за надвишење постојећих и формирање мобилних линија одбране или за контролисање плављења територије.

*Раде Милутиновић, дипл.грађ. инг. запослен у „Хидробиро“ АД Нови Сад. Предавање одражано 17. марта 2011. године у Свечаној сали Факултета техничких наука у Новом Саду у организацији Инжењерске коморе Србије – Регионалних одбора матичне секције пројектаната и извођача радова регионалног центра Нови Сад.

Мост преко Саве је изузетно

Пројектант моста преко Саве у Београду (Savabridge) унео и нека оригинална и иновативна решења у погледу конструкцијских детаља, као што су: детаљи анкеровања косих каблова у греду и у пилон, крута интегрална веза греде и пилона, транзициони делови греде бетон-челик, дубоко фундирање пилона,...

РАДОЈЕ БОЖИЋ

Изградња «новог симбола Београда» - моста са пилоном преко Саве на доњем шпицу Аде Циганлије траје дуже од две године, али му се крај - завршетак већ види, а то је сам истек ове 2011. године. Како напредују радови, гледани из угла «надзорног органа» и пера др Братислава Стипанића, доносимо на следећим странама, плус, изјаву Мартина Штајнкилера (Steikühler), пројект менаџера, представника извођача радова Конзорцијума PORR-DSD-SCT.

Надзор над изградњом моста, што укључује и одобравање пројектне документације, обавља међународна компанија „Louis Berger Group „ са централним седиштем у Вашингтону (у сарадњи са домаћом фирмом „Euro Gardi Group „), у својству руководиоца пројекта

Мост са пилоном "нови симбол Београда" полако али сигурно напредује преко Саве од Чукарице према Новом Београду

и инжењера. Инжењеру у градилишном надзору помаже тим стручњака које је ангажовао Институт „Кирило Савић“.

Пројекат за тендер је израђен на бази идејног пројекта словеначке фирме „Понтинг“ која је победила на конкурс за идејно решење моста. Пројекат моста је извођач поверио искусној немачкој пројектантској фирми „ЛАП“, која има велико искуство у пројектовању више великих мостова широм света. Ово је било од посебног значаја, с обзиром на изузетне „перформансе“ моста конструкцијског система са косим кабловима и једним пилоном: укупна дужина моста је 967 метара, главни

распон је 376, задњи распон 200, ширина је 45, висина пилона 200, најдужи коси кабл 371 метара,... Пројекат фундирања је израдила аустријска фирма „DCF“.

На основу задатог пројекта за тендер, кроз главни и извођачки пројекат, пројектант је извршио оптимизацију идејног пројекта; тако да је уз бетонски пилон (облика зарубљене купе) испројектована челична греда у главном распону и преднапрегнуто бетонска греда у задњем, крајњем и бочним распонима, чиме је постигнути оптимални баланс сопствене тежине моста у подужном смислу. Пројектант је такође унео и нека оригинална и иновативна решења у погледу конструкцијских детаља, као што су: детаљи анкеровања косих каблова у греду и у пилон, крута интегрална веза греде и пилона, транзициони делови греде бетон-челик, дубоко фундирање пилона итд.

Током пројектовања доказана је аеродинамичка стабилност моста, а секторски модел моста и пилон су испитивани у аеротунелу. Свеукупно мост је изузетно успешно финално испројектован, уз само неколико значајнијих интервенција ревидента у погледу побољшања одређених детаља пројекта, у смислу достизања веће поузданости конструкције моста. Главни пројекат је одобрен од стране ревизије пројекта (Лоуис Бергер Грууп) и техничке контроле пројекта (Грађевински факултет у Београду). Извођачки пројекат је пројектант максимално прилагодио технологији извођача и перманентно се одобрава током изградње моста од стране ревидента.

Као што је познато, мост преко реке Саве, са приступним рампама на левој и десној обали, као и са везом са петљом „Хиподром“ на десној обали (укупна дужина свих приступних саобраћајница је близу 10 километара), требало би да буде пуштен за друмски саобраћај до краја 2011. године. На основу досадашњих радова и актуелне ситуације у изградњи моста, може се са довољном сигурношћу данас тврдити да ће мост бити готов у предвиђеном року.

Извођач је током изградње био суочен са више изазова, који разумљиво прате извођење моста који спада у ред највећих у Европи, а тренутно највећег европског моста у изградњи. Може се закључити да све те изазове извођач успешно савлађује, захваљујући избором оптималне технологије и добром организацијом изградње моста.

„PORR“ је као извођач – лидер конзорцијума пре свега заслужан за успешну свеукупну организацију и координацију послова, где треба пре свега истаћи стручност и експедитивност инжењера Мартина Штајнкилера као непосредног руководиоца послова на изградњи.

Фирма „PORR „ је успешно обавила (обавља) послове на извођењу следећих радова:

успешно испројектован

- изградња пилона високог 200 метара (пилон је од бетона до 175 метара, облика зарубљене купе, док је врх од нерђајућег челика висине 25 метара) примењујући иновативну пузећу и стално преобликујућу оплату фирме „DOKA „ (посебно би требало нагласити оригиналну технологију накнадног интегралног повезивања греде моста са пилоном);

- изузетно сложено дубоко фундирање пилона (темељна плоча наглавнице дебљине 8 метара са на кружној дијафрагми пречника 36 метара и на 113 бушених шипова пречника 1,5 метар дужине 29 метара), као и дубоко фундирање на шиповима осталих стубова, као и изградња стубова моста на десној обали шиповима; - изградња задњег распона (дужине 200 метара и укупне тежине 20.000 тона), бетонирањем (у три фазе на специјалној радној платформи) преднапрегнуто бетонских сегмената (ширине 45 и дужине по 18 метара), који су уграђени технологијом подужног нагуравања преко три привремена ослонца у Чукарничком заливу; - уградња специјалних анкерних блокова у задњем распону и у пилону, као и уградња косих каблова (са аустријским подизвођачем „DOKA „); - уградња лежишта (са аустријским подизвођачем „RW“) и потом дилатација; - изградња задњег распона и непосредних приступних рампи моста на десној обали.

„PORR“ је ангажовао домаћу фирму „Бетон плус“ као испоручиоца бетона.

Компанија „PORR“ је ове године започела и изградњу изузетно комплексних јужних прилаза мосту, у оквиру

који се реализује веза моста са петљом „Хиподром“.

„DSD“ је као извођач – партнер у конзорцијуму заслужан за успешно извођење слободне монтаже челичне греде моста изнад реке Саве (дужине 348 метара), израду челичне конструкције (са кинеским подизвођачем „CRSBC“), као и допрему челичних сегмената из Кине, предмонтажу на градилишту, транспорт и уградњу монтажних делова греде моста (ширине 45, дужине 16 метара и тежине 350 тона, а укупне тежине 8.700 тона).

„SCT“ је као извођач – партнер у конзорцијуму заслужан за успешно извођење преднапрегнуто бетонске греде моста преко бочних отвора на левој обали (укупне дужине 363 метара) бетонирањем (у две фазе на специјалној платформи) сегмената (ширине 45 и дужине 20 метара), који су уграђени технологијом подужног нагуравања. „SCT“ је такође успешно извео стубове моста на левој обали и започео изградњу непосредних приступних рампи моста на левој обали. Нажалост и поред изванредно технички обављених послова на изградњи моста, због непремостивих финансијских проблема, недовршене и преостале послове „SCT“-а су ових дана преузела остала два партнера конзорцијума „PORR“ и „DSD“.

По свему што је до сада на мосту изграђено намеће се закључак да извођач „Огранак Сава мост“ квалитетно и високо професионално успешно изводи мост на основу склопљеног FIDIC уговора по принципу „пројектуј и изгради“.

МАРТИН ШТАЈНКИЛЕР, ПРЕДСТАВНИК ИЗВОЂАЧА РАДОВА КОНЗОРЦИЈУМА PORR-DSD-SCT

Ради се у складу са планираном динамиком

Желећи да сазнамо „из прве руке“ стање на градилиштима моста преко Саве (**Savabridge**) поставили смо неколико кратких, прецизних и конкретних питања, пројект менаџеру, представнику извођача радова.

Дали је степен напредовања у складу са планом?

Овог тренутка главни распон који је подигнут изнад реке Саве је окончан у износу од 50 одсто, а исто тако и бочни распон који достиже 50 одсто. Стуб и подупирачки распон су окончани, а рампе су у току извођења. Ми радимо у складу са динамиком радова, тако што сматрам да је степен окончаних радова око 70 одсто.

Постоје ли неке потешкоће у процесу грађења?

Извођење моста такве величине са 45 м широким носачима и коловозом, 200 м високим стубом-носачем, главним распоним од 376 м, са различитим извођачким методама вас увек воде у ситуације где свако ко је укључен у Пројекат има шта да научи. Захваљујући ангажованости свих Инжењера и Радника ми можемо да се носимо и да решавамо проблеме. Али ми морамо да прихватимо тешкоће које проузрокује природа, као што су зимски услови или високи водостај.

Да ли су инострани извођачи задовољни са подизвођачима и то првенствено са локалним компанијама?

Ми смо веома задовољни са локалним подизвођачима и партнерима. Свако је поносан да ради на тако интересантном пројекту и исти даје најбоље од себе. Иако смо међународни конзорцијум, ми смо основали компаније у Србији са локалним особљем. Исти су веома образовани и обучени за изазов као што је овај мост.

Колико компанија је укључено у поступак извођења?

Ако узмемо у обзир све стране које су укључене на овом пројекту као што су пројектни бирои, извођачи, подизвођачи, достављачи и пружаоци услуга: као што је катеринг, у том случају реч је о више од 100 компанија.

ПОЧЕТАК РАДА СИСТЕМА НЕЗАТВОРЕНИХ МУЛТИЛАТЕРАЛНИХ КОМПЕНЗАЦИЈА

БАРТЕР У ПРИВРЕДИ СРБИЈЕ

У свету, скоро читав век, постоје организовани привредни системи, који омогућавају својим корисницима, плаћање других роба и услуга, својим робама и (или) услугама. ИПЦ БАРТЕР СИСТЕМ је први у Србији развио такав систем, који омогућава и неликвидним фирмама да продајом својих роба и услуга, кроз мултилатерал, дођу до потребних репроматеријала и покрену привредну активност

Просторије ИИБ ДОО и ИПЦ БАРТЕР СИСТЕМА

БАРТЕР У СВЕТУ И НАШЕМ ОКРУЖЕЊУ - ИСТОРИЈАТ

Најраспрострањенији бартер системи, у почетку, су били у међудржавном пословању. Класична размена роба и услуга се и данас одвија кроз бартер аранжмане на међудржавном нивоу.

Бартер се, унутар привредног система једне државе, први пут појављује 1928. године прошлог века у привреди Немачке. Убрзо га, 1934. године, прихватила и Швајцарска привреда.

Бартер се наметнуо као могуће решење недостатака класичних компензација. Могући проблеми класичних компензационих односа су:

- Компензација није затворена у целисти,
- Квалитет и количина роба и услуга није на договореном нивоу,
- Увећање цена у компензационим пословима.

Бартер је нашао своје место и улогу јер је донекле облик пословања једног привредног друштва и од самог почетка његовог пословања дефинисао је јасно и прецизно следеће услове:

- Пословање је могуће уз пуну правну заштиту свих учесника. Обезбеђење дужничко-поверљачких односа у бартер пословању је подигнуто на ниво на ком се не може угрозити пословање других учесника,
- У Бартер систему се кроз мултилатералне

компензације може трговати жељеним робама и услугама од више корисника, по различитим, тржишним условима. Бартер нас не упућује само на одређеног, једног купца/продавца,

- У Бартер систему се своје потраживање или дуговање може измирити лакше једнократним укључењем дужника или поверилаца.

- Бартер поштује услове тржишне економије и не утиче на услове пословања унутар система. Корисници договарају, преко менаџера, услове промета роба и услуга. Самим тим Бартер по правилу не користи паритете, нити на било који начин утиче на цене роба и услуга.

У центру Бартер система се налази Бартер компанија која има улогу Бартер посредника. Она преко својих менаџера повезује различите интересе својих корисника – Бартер корисника. Бартер компанија има и улогу посредника – гаранта за квалитет у компензационом пословању.

У самом почетку функционисања Бартер пословања у привредама Немачке и Швајцарске успоставља се и неколико облика самог Бартера и то:

- СИМУЛТАНИ БАРТЕР који представља класични облик размене роба и услуга без учешћа новца,
- КРЕДИТНИ БАРТЕР који омогућава кредитирање Бартер корисника до висине кредитног лимита,

- ХИБРИДНИ БАРТЕР који поред наведена два облика пословања врши и посредовање у наплати потраживања за своје кориснике, односно откуп потраживања од својих Бартер корисника.

1950. године САД уводе Бартер кроз електронско пословање и од тад датира удруживање Бартер компанија у једну или више Бартер организација. Бартер организације кроз спољнотрговински промет у организованом амбијенту повезују своје кориснике са другим корисницима других Бартер организација.

Данас се о Бартер систему може говорити као ПЛАНЕТАРНОМ БАРТЕР СИСТЕМУ.

Код нас се 90-их година појављује облик Бартер пословања кроз мултилатералне компензације унутар СДК-а система, али СДК није, по дефиницији, могла да преузме посао БАРТЕР КОМПАНИЈЕ. Убрзо је пословање и улогу СДК преузела мрежа комерцијалних банака. Законодавац је дефинисао Бартер пословање Законом о облигационим односима, КОМПЕНЗАЦИЈА: Глава IV/3/1-Пребијање (Компензација), БАРТЕР: Глава VIII-Размена и ту се стало.

Еуро бартер берза је пре извесног времена отворила своју канцеларију у Београду. Појавило се и неколико заинтересованих привредних друштава за Бартер пословање.

Наша фирма је извршила петогодишњу премину кроз истраживање тржишта за примену ТРГОВАЧКОГ (СИМУЛТАНОГ), КРЕДИТНОГ И ХИБРИДНОГ БАРТЕРА.

ТРГОВАЧКИ (СИМУЛТАНИ) БАРТЕР

Наша истраживања су показала да постоји оправдана бојазан, несигурност и неповерење наших привредника *ad hoc* пословању. Меница као мера обезбеђења није поуздана. Наплата потраживања зна бити немогућа или праћена дугогодишњим судским процесима. Из тог разлога су наши тимови издвојили два битна предуслова за квалитетан Трговачки (симултани) бартер и то: правно обезбеђење пословања и гаранцијски фонд.

Правно обезбеђење пословања. Корисници, учесници у Бартер пословању морају своје пословање обезбедити преносивим хипотекама на непокретности у корист БАРТЕР ПОСРЕДНИКА – наше компаније или другог корисника БАРТЕР СИСТЕМА.

Гаранцијски фонд. По узору на савремени Бартер организован у привреди Немачке наша компанија је приступила стварању инвестиционих циклуса и учешћу у органозовању производње. Створен је гаранцијски фонд од преко 14 милиона Еура. Увид у гаранцијски фонд и средства обезбеђења могу имати корисници Бартер система уз потписану изјаву о заштити тајности ових информација.

КРЕДИТНИ БАРТЕР

Код кредитног Бартер система, Бартер компанија се појављује као кредитор у робама и

О РЕЗЕРВАМА И СИГУРНОСТИ

Постављање ИПЦ БАРТЕР СИСТЕМА, стварање његових резерви и сигурности прати већ успостављен:

- систем инвестиционе градње. Бруто пројектована реализација на годишњем нивоу износи око 140 милиона евра. Гаранцијски фонд овог система износи 14 милиона евра;

- систем производње у грађевинарству. Бруто пројектована реализација на годишњем нивоу износи 10 милиона евра. Гаранцијски фонд овог система иноси милион евра.

Систем штити своје кориснике и покретањем или учешћем у другим инвестиционим циклусима.

услугама до кредитног лимита својих клијената. Основна предност Бартер кредита је у томе што су они **бескалатни** и сви трошкови се договарају при уласку у аранжман. И овде Бартер компанија осигурава правно и гаранцијски сваки кредитни аранжман. Кредитни бартер се користи у инвестиционим/производним циклусима. Кредитна снага бартер система се мери гаранцијским фондом, резервама и понуђеним вишковима роба и услуга других бартер корисника.

Према важећим законским прописима све трансакције се књиже као компензације са Бартер компанијом. Наиме, Бартер компанија се увек појављује као купац или продавац свим својим корисницима. ПДВ се посебно обрачунава и плаћа, као у стандардном пословању.

КОМБИНОВАНО КРЕДИТИРАЊЕ ПРЕКО ПОСЛОВНИХ БАНАКА

Корисници бартер система могу користити и низ других предности од којих, када је у питању кредитирање издвајамо

- Уговор о покретању производње или улагању у производњу може бити основ за добијање банкарског кредита,

- Обезбеђен пласман, односно производња за познатог купца је такође битна референца за одређивање бонитета код пословних банака,

- Препорука корисницима Бартер система је да део свог промета обављају преко пословне Банке Бартер компаније јер се тиме увећава шанса за добијање средстава из кредита пословних банака или добијање банкарских гаранција.

Код кредитног Бартера наша компанија за своје клијенте уводи и категорију БАРТЕР ДЕПОЗИТА. Тоје заправо износ за робе и услуге које Бартер

корисник потражује од Бартер компаније. Он се вреднује кроз умањење провизије од 0,5 % за вредност средстава по виђењу на месечном нивоу.

ИПЦ БАРТЕР БЕРЗА – НАЧИН И ФУНКЦИОНИСАЊЕ

Чланство у ИПЦ БАРТЕР СИСТЕМ се постиже потписивање УГОВОРА о ТРГОВАЧКОМ БАРТЕРУ И ОТВАРАЊЕМ БАРТЕР РАЧУНА. Чланови нашег Бартер система могу користити и КРЕДИТНИ БАРТЕР по посебним, договореним условима.

Клијенти отварају свој БАРТЕР РАЧУН и уплатом депозита који у промотивном периоду

ИПЦ БАРТЕР СИСТЕМ је обезбедио мрежу франшизних партнера и у поступку је отварања преко 200 канцеларија у свим градовима Србије. Централа и седиште ИПЦ БАРТЕР КОМПАНИЈЕ је у Београду, Шумадијски трг ба/V и VI спрат. Више информација заинтересовани могу добити на упит путем електронске поште barter@iib.rs. Контакт особа је Радоје Божић.

од три месеца износи 100 Еура (противдинарска вредност по средњем курсу НБС, на дан уплате). Ово је уједно и минимални износ, односно стање рачуна сваког корисника. Стање рачуна се може увећати:

- Продајом роба и услуга,
- Средствима из Бартер кредита.

Бартер рачун у свом функционисању користи Бартер Еуро који је еквивалент вредности средњег курса динара на дан обављања трансакција. На овај начин се бартер корисници штите од девалвирања вредности роба и услуга у промету.

Према важећим законским прописима све трансакције се књиже као компензације са Бартер компанијом. Наиме, Бартер компанија се увек појављује као купац или продавац свим својим корисницима.

У средишту Бартер система је Бартер менаџер који је у обавези да омогући својој групи корисника промет по најповољнијим условима. Он је практично референт набавке и продаје својих клијената. Његова обавеза је и да обавештава своје клијенте о свим новим понудама, ажурира рачун клијента и проналази нове могућности пословања.

Сви чланови Бартер система имају увид у понуде других бартер корисника. Они могу и директно договорати услове пословања, а накнадно пријавити жељену трансакцију свом Бартер менаџеру. Наш Бартер система не ствара препреке директном компензационом пословању корисника.

ИПЦ БАРТЕР СИСТЕМ наплаћује своје услуге кроз провизије по обављеном послу и то: 3 % у новцу или 5 % у роби или услугама.

Бартер систем се не уграђује у цене у промету роба и услуга. Он своју улогу види у могућности

да клијенти својим робама и услугама купују друге робе и услуге у организованом привредном амбијенту. Ово је уједно и дефиниција нашег БАРТЕР СИСТЕМА.

БАРТЕР СИСТЕМ

О СИСТЕМУ

Процена је да привреда Србије поседује стање залиха роба од неколико милијарди еура. Привредна активност, кроз услуге, се мери вишеструким износом од износа стања залиха.

Бартер систем, кроз могућност плаћања производа и услугама, покреће нови инвестициони циклус неслућених размера.

Бартер систем олакшава и осигурава компензационо пословање и то хипотекарним покрићем својих корисника и јасно дефинисаним правилима пословања.

Бартер систем омогућава својим клијентима да на олакшан начин наплате своја потраживања без могућности да ће бити оштећени по било ком основу.

Бартер систем није могуће користити за монопол и нереално формирање цена. Учесници у Бартер пословању послују у организованом окружењу са средством плаћања – роба и (или) услуга.

Бартер систем ничим не условљава своје кориснике, они послују на основу својих потреба и уз договор са другим Бартер корисницима. Бартер систем је ту да осигура своје кориснике.

Бартер систем није финансијска институција, али се може посматрати као Банка роба и услуга са неограниченим износом истих. Бартер систем, за разлику од платног промета, тарифира услуге промета већим процентом, али заузврат осигурава своје клијенте од немогућности адекватног наплаћивања својих потраживања.

Бартер систем није паралелни, него допунски облик постојећем пословању. Корисници Бартер система, уласком у систем, настављају да послују на устаљен начин иу жељеном обиму.

О КОРИСНИЦИМА

Постоје само лојални и коректни корисници система. Са другима систем и не може да послује јер он нема улогу посредника да убеди свог корисника да купује нечију нелојалност или некоректност. Пример: Корисник је повукао робу и услуге од система и напрасно жели додатну зараду повећањем цена својих роба или услуга, смањењем квалитета или неплаћањем истих. Систем ће временску дистанцу и потребна потраживања надокнадити из средстава резерве.

О МЕНАѢРИМА

Менаџер система је основа конструкције система. Он је референт набавке и продаје својих клијената, допунски саветник за информисање из области којом се клијент бави. Промене на тржишту, нова тржишта и повољније пословне могућности својих клијената су основе описа посла менаџера.

ПРИМЕР БАРТЕР УГОВОРА

На основу закона о облигационим односима, КОМПЕНЗАЦИЈА: Глава IV/3/1-Пребијање (Компензација), БАРТЕР: Глава VIII-Размена
УГОВОР О ТРГОВАЧКОМ БАРТЕРУ

Закључен у Београду, дана _____, 2009. год.

1. ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА УСЛУГЕ, ТРГОВИНУ И ПОСРЕДОВАЊЕ "ИНФОРМАТИВНИ ПОСЛОВНИ ЦЕНТАР – САВРЕМЕНЕ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ" Д.О.О. Београд, улица Џорџа Вашингтона 26, матични број 20390131, кога заступа Лазар Киш, директор (у даљем тексту БАРТЕР ПОСРЕДНИК)

2.
(у даљем тексту БАРТЕР КОРИСНИК)

Уговорне стране су се споразумеле о следећем:

Члан 1.

БАРТЕР ПОСРЕДНИК је привредно друштво које у компензационим пословима посредује између БАРТЕР КОРИСНИКА и других учесника у БАРТЕР пословању у промету роба и услуга.

Члан 2.

БАРТЕР КОРИСНИК је заинтересовано привредно друштво које кроз мрежу БАРТЕР ПОСРЕДНИКА врши промет (купује и продаје) својих роба и услуга.

Члан 3.

БАРТЕР КОРИСНИК И БАРТЕР ПОСРЕДНИК су сагласни да ће вредност добара и услуга утврђивати споразумно, уз сагласност других, заинтересованих БАРТЕР КОРИСНИКА.

Члан 4.

БАРТЕР КОРИСНИК је сагласан да ће поштовати сва правила БАРТЕР ПОСЛОВАЊА, а нарочито одредбе о количини, квалитету и цени робе и услуга у БАРТЕР ПРОМЕТУ.

Члан 5.

БАРТЕР КОРИСНИК ће поштовати уговорене рокове у БАРТЕР ПРОМЕТУ, а посебно је сагласан да ће преузете обавезе или извршено плаћање у БАРТЕР ПОСЛОВАЊУ бити пуноважно само уз писано одобрење БАРТЕР ПОСРЕДНИКА.

Члан 6.

БАРТЕР КОРИСНИК И БАРТЕР ПОСРЕДНИК су сагласни да ће све трансакције у БАРТЕР ПРОМЕТУ књижити као компензационе послове у законом предвиђеном року.

Члан 7.

БАРТЕР КОРИСНИК И БАРТЕР ПОСРЕДНИК своја међусобна потраживања и обавезе могу, измиривати и плаћањем у новцу.

Члан 8.

БАРТЕР КОРИСНИК гарантује БАРТЕР ПОСРЕДНИКУ да је рачун његовог привредног друштва ликвидан и да ће, евентуалне, промене пријавити одмах, а најкасније у року од 3 (три) дана.

БАРТЕР КОРИСНИК који није у могућности да испоштује услове из предходног става овог члана, може пословати и са неликвидним рачуном, на законом прописан начин.

Члан 9.

БАРТЕР КОРИСНИК је сагласан да БАРТЕР ПОСРЕДНИКУ припадне посредничка провизија од 3 % уколико БАРТЕР КОРИСНИК плаћа у новцу, односно 5 %, уколико БАРТЕР КОРИСНИК плаћа у роби/услугама.

Посредничка провизија се обрачунава и плаћа по појединачно обављеном послу.

Члан 10.

БАРТЕР КОРИСНИК ће БАРТЕР ПОСРЕДНИКУ као основно обезбеђење, приложити 3 (три) бланко соло менице и менично овлашћење. БАРТЕР ПОСРЕДНИК може активирати ово обезбеђење само на основу уредно испостављених рачуна и на законом прописан начин.

Члан 11.

Уговорне стране су се сагласиле да ће трошкове банкарског трансфера приликом спровођења компензационих налога сносити свако о свом трошку.

Члан 12.

Овај Уговор ступа на снагу даном потписивања овлашћених лица уговарача и/или њихових пуномоћника.

Уговорне стране потписом на овом Уговору потврђују једна другој да су лица која су потписала овај Уговор овлашћена за његово потписивање.

Измене и допуне овог Уговора могуће су и биће пуноважне искључиво ако су сачињене у писменој форми и потписане од стране свих уговарача.

Уговорне стране су прочитале овај Уговор, и разумеле његов садржај, те га у целисти прихватају, без примедби, што потврђују својим потписима на истом.

Члан 13.

Уговор се закључује на период од годину дана. Уговор је могуће раскинути једнострано уз претходно измирење међусобних обавеза и најаву у писаној форми од 15 (петнаест) дана.

Члан 14.

У случају спора уговорне стране прихватају надлежност Трговинског Суда у Београду.

Члан 15.

Овај Уговор је сачињен у 4 (четири) истоветна примерка, од којих 2 (два) примерка задржава БАРТЕР ПОСРЕДНИК, а 2 (два) примерка задржава БАРТЕР КОРИСНИК.

ЗА БАРТЕР ПОСРЕДНИКА:

ЗА БАРТЕР КОРИСНИКА:

ПРИМЕНА УРЕДБЕ О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ НА ПРИВРЕМЕНИМ ИЛИ ПОКРЕТНИМ ГРАДИЛИШТИМА

Највише повреда на раду у грађевинској индустрији

ВЕРА БОЖИЋ ТРЕФАЛТ*

Према броју повреда на раду које се догађају на градилиштима приликом извођења грађевинских радова познато је да је грађевинарство једана од најризичнијих делатности. Наиме, према годишњим извештајима инспекције рада, број повреда на раду у овој делатности је готово увек за 50 одсто већи него у другим делатностима.

Грађевински радови као реализација идеја, жеља, циљева и потреба представљају непоновљив догађај на градилишту где се на ограниченом простору истовремено одвијају различити радни процеси, које у тешким условима изводе запослени различитих послодаваца

Овако велики број повреда на раду можемо приписати самој природи радова на градилиштима, где долази до сталних промена радних активности, временских утицаја, временске ограничености обављања послова, итд.. Посебно је потребно обратити пажњу на запослене, који најчешће изводе радове на градилишту истовремено или ланчано, а запослени су код различитих послодаваца. Према природи послова који се обављају на градилиштима, употреба процеса градње са другим индустријским процесима практично није објективно. Извођење грађевинских радова као реализација идеја, жеља, циљева и потреба представља непоновљив догађај на градилишту где се на ограниченом простору истовремено одвијају различити радни процеси, које у тешким условима изводе запослени различитих послодаваца. Зато је било потребно уредити јединствену организацију и вођење послова на градилишту, што по самој логици хијерархије може обезбедити само инвеститор. Уз одговарајућу координацију свих оних који изводе активности на градилишту потребно је применити мере безбедности и здравља на раду у циљу смањења повреда на раду. Обимна истраживања у земљама чланицама ЕУ су показала, да су узроци за више од 60 процената несрећа на градилиштима грешке у планирању и мањкавој организацији радова.

С тим у вези Влада Републике Србије донела је Уредбу о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима („Службени гласник РС”, бр. 14/09 и 95/10), којом су прописани минимални захтеви које су инвеститор, односно заступник инвеститора за реализацију пројекта, координатор за безбедност и здравље на раду у фази израде пројекта, координатор за безбедност

и здравље на раду у фази извођења грађевинских радова, послодавац и друга лица дужни да испуне у обезбеђивању примене превентивних мера на привременим или покретним градилиштима. Уредбом је транспонована Директива Савета европске заједнице 92/57, о поштовању минимума захтева за заштиту здравља и безбедности на привременим или покретним градилиштима (осма појединачна директива у смислу члана 16, став 1 директиве 89/391/ЕЕЦ).

Овај пропис односи се на привремена или покретна градилишта, односно места у простору на којима се изводе грађевински радови и уређује минималне захтеве за обезбеђивање безбедности и здравља запослених, које је потребно применити у планирању и извођењу грађевинарских објеката, као и код каснијих радова на објектима. Уредба поставља нови концепт организације примене мера за безбедан и здрав рад на градилиштима у процесу градње.

Наиме, Уредбом се успоставља одговорност инвеститора, односно заступника инвеститора који је дужан да, пре свега, одреди једног или више координатора за израду пројекта и једног или више координатора за извођење радова када на градилишту изводе или је предвиђено да ће радове изводити два или више извођача радова истовремено.

Затим, инвеститор преко координатора у фази пројектовања дужан је да изради План превентивних мера за предметно градилиште, води рачуна о његовој садржини, као и о садржини докумената који се односе на област безбедности и здравља на раду.

Следећа обавеза инвеститора је да пријави градилиште надлежној инспекцији рада најкасније 15 дана пре почетка рада на градилишту.

Инвеститор има и обавезу да у свим фазама припреме и израде пројекта води рачуна о начелима обезбеђивања превентивних мера.

Исто као и послодавци и инвеститор мора у усвајању одлука о градњи поштовати превентивна начела, која одређује оквирна Директива бр. 89/391 ЕЕЦ. У Републици Србији су захтеви из оквирне директиве имплементирани у Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл.гласник РС”, бр. 101/05).

Основна начела утврђена чланом 12. Закона су: избегавање ризика; процена ризика који се не могу избећи на радном месту; отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења; прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог; замена опасних технолошких процеса или метода рада безопасним или мање опасним; давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду; одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад.

Новина је увођење координатора за безбедност и

здравље на раду, који морају бити стручно оспособљени за сагледавање прилика и предложених одговарајућих начина спречавања ризика на раду на градилишту за све учеснике у извођењу грађевинских радова. Координатори су уведени јер се показало да је руководеће особље у пројектним бироима и на градилиштима недовољно оспособљено на подручју обезбеђивања мера безбедности и здравља на раду и усклађивања радних задатака два или више извођача радова, имајући у виду да је изузетно оптерећен другим задацима.

Уредбом се уводе координатор за израду пројекта и координатор за извођење радова.

Координатора је потребно одредити и у случају када инвеститор, односно заступник инвеститора уговори извођење радова са једним извођачем, који после тога за извођење радова склопи уговоре са „подизвођачима”.

Координатор за израду пројекта има обавезу да: врши координацију примене начела превенције; израђује План превентивних мера; води рачуна да се при изради Плана превентивних мера, када је потребно, узму у обзир све индустријске активности у близини градилишта; припрема документа, која у складу са карактеристикама пројекта, садрже релевантне информације из области безбедности и здравља на раду које је потребно узети у обзир у току извођења свих радова на градилишту. Координатор за извођење радова у обавези је да:

1.) врши координацију примене начела превенције у случајевима када се: одлучује о техничким, технолошким и/или организационим решењима, у циљу планирања различитих елемената или фаза радова који треба да се изводе истовремено или један за другим, односно, процењују рокови потребни за завршетак тих радова или фаза радова;

2.) координира реализацију планираних активности са циљем да се обезбеди да послодавци и друга лица: доследно примењују превентивне мере, где је неопходно, примењују специфичне мере из Плана превентивних мера;

3.) предлаже покретање поступка израде измена или допуна Плана превентивних мера и докумената и обезбеђује податке потребне да се изврше те измене и допуне, узимајући у обзир настале промене на градилишту;

4.) организује сарадњу и међусобно обавештавање свих послодаваца и других лица који истовремено или један за другим изводе радове на градилишту, врши координацију њихових активности у погледу спровођења мера за безбедност и здравље на раду ради спречавања настанка повреда на раду и професионалних болести;

5.) обезбеђује да сви послодавци и друга лица на градилишту буду упознати са Планом превентивних мера, односно са његовим изменама или допунама;

6.) координира споразуме ради провере да се радне активности изводе правилно;

7.) предузима мере ради обезбеђивања да приступ на градилиште имају само лица која имају дозволу да могу да уђу на градилиште;

8.) обавештава надлежну инспекцију рада о случајевима када послодавци и друга лица не примењују мере за безбедан и здрав рад.

Своје обавезе и одговорности у обезбеђивању примене превентивних мера на привременим и покретним градилиштима, инвеститор не може пренети на послодавца-извођача радова.

У спровођењу ове уредбе посебну улогу имају послодавци, јер њихова обавеза је да непосредно примењују мере безбедности и здравље на раду. Наиме, све обавезе

и задаци послодаваца и запослених у вези са обезбеђивањем мера за безбедан и здрав рад на градилишту, које налаже Закон и подзаконски прописи у области безбедности и здравља на раду, остају непромењени.

Крајњи циљ Уредбе је смањење броја повреда на раду и професионалних обољења запослених на градилишту.

Елементи Плана превентивних мера су:

1. Шема градилишта, односно ситуациони план, који садржи: дужине појединих страна грађевинске парцеле; висинске коте постојећег земљишта и нивелације; регулационе и грађевинске линије и положај и спратност објекта; положај и бројеве суседних катастарских парцела и зграда, као и назив улице; приказ објекта на коме се изводе радови; радни положај опреме за рад, са уцртаним маневарским зонама код покретне опреме за рад, односно са уцртаним манипулационим зонама код дизалица уз шематски приказ линија заштитних ограда, запрека и друго; локације радних и помоћних просторија, просторија за одмор и/или смештај и просторија за пружање прве помоћи, са уцртаним безбедним прилазима при коришћењу и одржавању; трасе саобраћајних површина; приказ локација за паркирање и одржавање возила са припадајућим просторијама, са уцртаним безбедним прилазима; приказ локација за складиштење материјала, монтажних елемената и готових производа, са уцртаним безбедним прилазима; приказ локација за складиштење опасних материја, са уцртаним безбедним прилазима; приказ енергетских објеката и инсталација, са уцртаним безбедним прилазима при коришћењу и одржавању; приказ мреже питке, техничке и отпадних вода са објектима и опремом за коришћење и одржавање и начина за спречавање приступа неовлашћеним лицима; ситуацију затечених објеката на градилишту са приказом начина обезбеђења лица, возила и ових објеката; границе градилишта и начин спречавања приступа неовлашћеним лицима, возилима и животињама.

2. Опис организације и технологије извођења радова.

3. План фаза и рокова извођења појединих радова, са детаљним инструкцијама за координацију активности послодаваца и других лица.

4. Специфичне мере за безбедан и здрав рад у односу на индустријске активности у близини градилишта.

5. Специфичне мере за безбедан и здрав рад за радове при којима се појављује специфичан ризик од настанка повреда и оштећења здравља запослених.

Министарство рада и социјалне политике, односно Управа за безбедност и здравље на раду организује припрему и полагање стручног испита за обављање послова координатора за израду пројекта и стручног испита за обављање послова координатора за извођење радова.

Програм, начин и висину трошкова припреме и полагања стручног испита за обављање послова координатора за израду пројекта и стручног испита за обављање послова координатора за извођење радова прописани су Правилником, који је објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 14/09.

До сада, припрему и полагање стручних испита за послове координатора за израду пројекта и координатора за извођење радова, успешно су завршиле три групе по петнаест кандидата. Очекује се да ће до почетка примене ове уредбе (1. јули 2011. год.) довољан број кандидата положити испит и тиме бити обезбеђена њена примена.

*Вера Божић Трефалт, дипл. правник, директорка Управе за безбедност и здравље на раду у Министарству рада и социјалне политике

Reklamni sadržaj objavljen u papirnom izdanju

САВРЕМЕНЕ ПОСЛОВНЕ ЗГРАДЕ

КЛАСИФИКАЦИЈА • ПРОЈЕКТОВАЊЕ • ИЗГРАДЊА

СТЕВАН ЛОЈОВИЋ

„Пословна зграда је једна од великих икона двадесетог века. Пословне куле доминирају небеским сводом градова сваког континента... Као највидљивији показатељ економске активности, социјалног, технолошког и финансијског прогреса, заслужила је да симболизује многа достигнућа овог века“ (Francis Duffy).

Констатација је сасвим сигурно тачна, јер данас пословна зграда, такође, представља најопипљивији одраз дубоке промене у стилу запошљавања, од свих промена које су се одиграле у последњих сто година. Преко 50 одсто радне популације Америке, Северне Европе и Јапана упошљено је у амбијентима пословних зграда, у поређењу са пет одсто исте циљне групе са почетка двадесетог века.

У току последњих 60 година, са разумљивим изузетком последње деценије прошлог века, урбаном развоју свих већих градова Србије допринела је изградња пословних града. Ниједна урбана средина Србије није доживела значајнију промену на боље, од Новог Београда током последњих десет година. Више домаћих и страних инвеститора концентрисало се на једном месту у релативно кратком временском периоду, и реализацијом својих инвестиционих подухвата обогатило свакодневни садржај овог дела српске престонице.

Савремени тренд наставка градње сличних садржаја, тренутно је успорила глобална криза финансијског тржишта. Припрема и изградња нових пословних објеката, везана је променљивим тржишним законима. Инвеститори неће занемарити чињеницу да потреба за савременим пословним простором и даље постоји јер и велике, и корпорације средње величине не одустају од улагања у запослене, из простог разлога јер их правилно усмерена инвестиција тог типа, чини много продуктивнијим. Део инвестирања у људске ресурсе усмерено је на осавремењавање свакодневног пословног окружења. Организациона промена као и промена квалитета и доступности информационе технологије значајно утичу на карактеристике радног места будућности.

Поставља се питање на ком нивоу се сада налазимо и какав је квалитет онога што тренутно зовемо пословно-административним амбијентом савремене Србије? Колико квалитативно зграде саграђене у последњих десет година, одступају од сличних објеката развијеног света?

У потрази за што ефикаснијим маркетиншким алатом, многи власници објеката и брокери означавају пословне зграде, које нуде тржишту, као пословне зграде „класе А“. Али, какве се архитектонско-инжењерске и техничке карактеристике крију иза таквог атрактивног концепта и да ли се он правилно употребљава на тржишту Београда и Србије? Којим критеријумима се водити при сврставању предметног објекта у одређену класу?

Класификација пословних зграда означава систем су-

бјективне класификације који пословне зграде дели у три категорије: класа А, класа Б и класа Ц. Класификација зграда прави разлику између зграда предметног тржишта и примарно је заснована на оствареним ценама закупа, опреми и услугама у објекту, нивоу завршних радова и значају корисника (закупаца) као и самој локацији зграде. У оквиру конкретне класе, зграда мора да понуди више карактеристика са захтеване листе, али није неопходно да задовољи све карактеристике специфичне категорије. Очигледно је да смо са доласком страних инвестиција прихватили и одређене интернационалне класификације и стандарде. Пре сврставања пословне зграде у одређену категорију, потребно је спровести пажљиву анализу. Сама граница између различитих категорија објеката није јасно прецизирана, односно, не постоји формула коју приликом категоризације треба користити.

Поменуто, и на овим просторима опште прихваћену класификацију први пут је установило америчко удружење БОМА (Building Owners and Managers Association). Метод класификације установљен је са основним циљем поређења пословног простора, и представља квалитативно поређење зграда који истиче конкурентску способност сваке појединачне зграде, да привуче сличну категорију крајњих корисника. Комбинација параметара поређења, укључујући висину закупа, квалитет завршних радова, савременост опреме објекта и ефикасност простора, комфор, локацију и приступачност зграде, као и општи утисак о објекту на конкретном тржишту, користи се као релативна мера квалитета.

Очигледно је да тржишту Северне Америке недостаје објективна класификација зграда, што није случај са тржиштем Европе и Руске Федерације. Основним класама простора, новом класификацијом, додају се нове категорије које континент пословног простора предметног тржишта додатно деле на А+, А-, Б+ и Б-.

„Београђанка“
Београд

Принципијелна разлика у односу на сасвим дескриптивну класификацију према ВОМА стандарду, јесте листа структурираних критеријума коришћена при класификација пословног простора. Чест је случај, посебно на тржиштима у експанзији, да се у недостатку пословног простора највишег квалитета, тренутно најбољим зградама на тржишту додељује висока класа при категоризацији, на промер, класа А. Све остале зграде, приликом категоризације, потпуно незаслужено, „смичу“ се на лествици за по који степен на боље. Сама разлика у квалитету између објеката, прилично је једнозначна и готово увек очигледна, па као таква не подлеже погрешном класификовању.

Пословни објекти, који претендују да испуне захтеве са почетка текста и пруже квалитетно радно окружење не могу бити класификовани класом нижом од класе Б. У истом контексту, говорићемо само о објектима класе А и њима сличним.

Какве би критеријуме требало да испуни један објекат класе А, у домаћим оквирима?

Пословна зграда класе А

ЛОКАЦИЈА ЗГРАДЕ

Зграда би требало да се налази на одличној локацији у градском окружењу. Саобраћајна и остала пратећа инфраструктура у области објекта, мора бити веома добра – главни градски булевари, добра покривеност линијама градског саобраћаја и једноставан и одлично решен прилаз самом објекту. Пожељно је да се у близини објекта високе А класе не налазе зграде друге намене које би могле имати негативан утицај на глобални имиџ зграде (индустријска постројења у функцији, складишта...);

ПАРКИНГ

Паркинг простор за посетиоце и запослене мора бити адекватно решен. Адекватним решењем паркинга за посе-

тиоце сматра се добро позициониран паркинг на површини терена, у близини главног улаза у објекат. Обезбеђење паркинг простора за запослене, решава се површинским паркинг местима и подземним или вишеетажним паркиралиштем (гаражом). У случају гараже као посебног објекта или решења подземне гараже ван габарита објекта, покривена веза између исте и саме зграде је императив;

- Кључни параметар везан за паркинг простор је обезбеђење довољног броја паркинг места. Као релевантни параметри уводе се: однос између броја паркинг места и укупне бруто површине објекта (једно паркинг место на 100 м² бруто површине) или однос између броја паркинг места и укупне површине зграде намењене корисницима (1 паркинг место на 70 м² корисне површине). Под корисном површином, у овом контексту, не подразумева се нето корисна површина објекта према локалним стандардима, већ тзв. NLA (Net Leasable Area) која представља нето корисну површину према локалном стандарду умањену за површину степеништа, техничких просторија и свих осталих садржаја који директно не користе корисници објекта.

АРХИТЕКТОНСКО-ГРАЂЕВИНСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ОБЈЕКТА

- објекат мора бити новијег датума изградње (или у изузетним случајевима новијег датума реконструкције);
- естетски критеријум укупног доживљаја објекта од стране корисника, мора бити јасно истакнут у први план;
- диспозиционо решење етажа мора бити ефикасно и флексибилно, са груписањем простора у мање „орен спаре“ целине, које омогућавању креирање лако адаптивниог радног простора;
- растер констукције (не мање од 6 x 6 м) и димензије основе објекта треба бирати тако да смање тзв. „дубину простора“: максимална ширина основе, од фасаде до фасаде од 18-20 м, од фасаде до главног комуникационог језгра од 9-10 м. Овим се постиже доминантан утицај природног осветљења, и значајно повећава ефикасност орен-спаре јединица;
- површина заједничког простора не би требало да прелази 12 одсто од укупне корисне површине објекта (за површине обрачунате према ВОМА стандардима);
- минимална ефективна висина простора (од пода до плафона) износи од 2.70 м до 2.80 м (пожељно је и више);
- уградња дуплог пода је обавезна (комплетан хоризонталан развод инсталација врши се испод дуплог пода и изнад спуштеног плафона). Лако преносиве подне кутије, у дуплом поду пружају могућност брзе промене распореда радних позиција;
- укупно корисно оптерећење мин. 400 кг/м² (у користан терет спада и тежина плафона, дуплих подова са инсталацијама) уз обезбеђење мањих зона способних да прихвате корисно оптерећење већег интензитета од 700 кг/м² (сервер собе, архиве и сл.);
- материјали коришћени при изградњи морају бити високог квалитета. Завршна обрада заједничких просторија (главног и лифт лобија, коридора, тоалета) мора бити луксузна и квалитетна;

Blue Center
-Београд

- морају постојати одређени садржаји који чине објекат комфорнијим: ресторани, кафеи, простори за релаксацију...;

- фасадна облога мора да задовољи високе естетске критеријуме, критеријуме квалитета и захтеве квалитетне изолованости објекта (звучна и термичка). Утицај природног осветљења треба да буде доминантан;

- постојање минимум два евакуациона излаза за сваку од засебних јединица;

- прилазни путеви и унутрашње комуникације морају уважавати потребе особа са хендикепом;

ТЕХНИЧКА ОПРЕМЉЕНОСТ ОБЈЕКТА (уграђена опрема и квалитет инсталација)

- BMS (Building Management System) – систем централизованог рачунарског управљања објектом. Омогућава контролу и управљање комплетним термотехничким инсталацијама зграде, потрошачима електричне енергије, системима приступа објекту, сигурносним и противпожарним системима. Контролом и управљањем потрошачима енергије (електричне и топлотне) смањују се трошкови експлоатације објекта. Глобалним мониторингом свих наведених система, добија се тренутна информација о евентуалним кваровима, прекидима извршних функција, потенцијалним опасностима за нормално функционисање зграде;

- Системи грејања, климатизације и вентилације – централизован систем за цео објекат, који поред основне функције грејања и хлађења простора у згради, објекат снабдева свежим кондиционираним ваздухом уз истовремено уклањање отпадног ваздуха. Модеран систем ове намене мора да има могућност пружања корисницима пуну контролу над својим просторијама, тј. да омогући постојање простора са различитом температуром ваздуха у оквиру објекта и мањих јединица;

- систем аутоматске дојаве пожара и спринклер систем;

- зграда мора имати довољан број луксузних лифтова (интернационалних произвођача) велике брзине. Један од предуслова је да је максимално чекање лифта на станици 30с;

- савремен систем обезбеђења зграде и контроле приступа подразумева видео надзор (CCTV) са камерама на свим улазним тачкама у објекат, у подземном паркингу простору као и у непосредном окружењу зграде. Зграда мора бити оперативна non-stop са 24 сата физичким обезбеђењем и картичном контролом приступа;

- зграда мора имати алтернативне изворе напајања електричном енергијом са аутоматским активирањем помоћног извора у случају прекида снабдевања;

- зграда треба да испуњава Европске стандарде за енергетски ефикасне згарде;

УПРАВЉАЊЕ ЗГРАДОМ (Property Management)

Управљање објектом и одржавање истог, један је од најважних параметара експлоатације зграде на путу ка задовољним корисницима;

- управљање зградом мора бити поверено професионалном тиму са сличним искуствима у портфолију;

- рецепција и услуга промптне помоћи и пружање информација корисницима зграде и посетиоцима мора бити одлично организована;

- постојање широкопојасног интернет линка (веза

оптичким каблом) је обавезно;

Пословна зграда класе А+

Сви захтеви предвиђени за зграде класе А морају бити испуњени као и:

- Квалитет свих радова мора бити врхунски;

- Архитектонско решење мора резултовати престижности објекта;

- Локација зграде мора бити изванредна;

- Одржавање и управљање објектом мора бити на врхунском нивоу;

ЗЕЛЕНА ГРАДЊА

(Green Buildings - Sustainability Concept)

Међу осталим чиниоцима, који су у последњих две до три деценије утицали на развој и унапређење концепта пословног простора, два су оставила значајно мерљиве последице. Први је скопчан са драматичним развојем ИТ сектора а други са тзв. "зеленом градњом". У протекле две деценије, са утопистичко-футуристичке позиције, концепт зелене градње добио је статус глобалног императива у градњи пословних објеката. Тренутно највећа препрека за масовну имплементацију истог, свуда у свету а посебно у Србији, представља чињеница да још увек не постоји директна веза између тржишне вредности пословне зграде и концепта зелене градње. Енергетски ефикасни објекти заиста имају мање експлоатационе трошкове, али је ниво иницијалне инвестиције за остварење принципа зелене градње далеко већи од евентуалних уштеда које се остварују. Закључак је доминантнији на тржиштима где цена енергије није диригована примарно комерцијалним критеријумима као и на тржиштима где држава не фаворизује енергију добијену из обновљивих извора у односу на енергију добијених из фосилних остатака. Крајњи резултат примене концепта зелене градње, који у последње време очекује инвеститор Северне Америке, Јапана или Европе, јесте да пословна зграда у коју улаже, одмах има значајно већу вредност у односу на зграде које не уважавају поменуте критеријуме. Већ неколико година, водећим инвеститорима у области некретнина, зелена градња представља императив. Сви су свесни, да нови инвестициони пројекти пословних зграда морају садржати принципе, којима се утицај на животну средину током градње и експлоатације, минимизира. Огроман напор већ је учињен на пољу дефинисања, више аналитичких него дескриптивних, смерница и захтева на листи концепта зелене градње пословних објеката

У следећем броју говорићемо о пројектовању пословних зграда, актуелним стандардима и препорукама. Такође, карактеристике савремене пословне зграде класе А, објаснићемо на примеру једне од најновијих пословних зграда високе категорије, зграде „Blue Center“ у Београду.

Sompo
Japan
Insurance
Office
Building

Reklamni sadržaj objavljen u papirnom izdanju

Reklamni sadržaj objavljen u papirnom izdanju